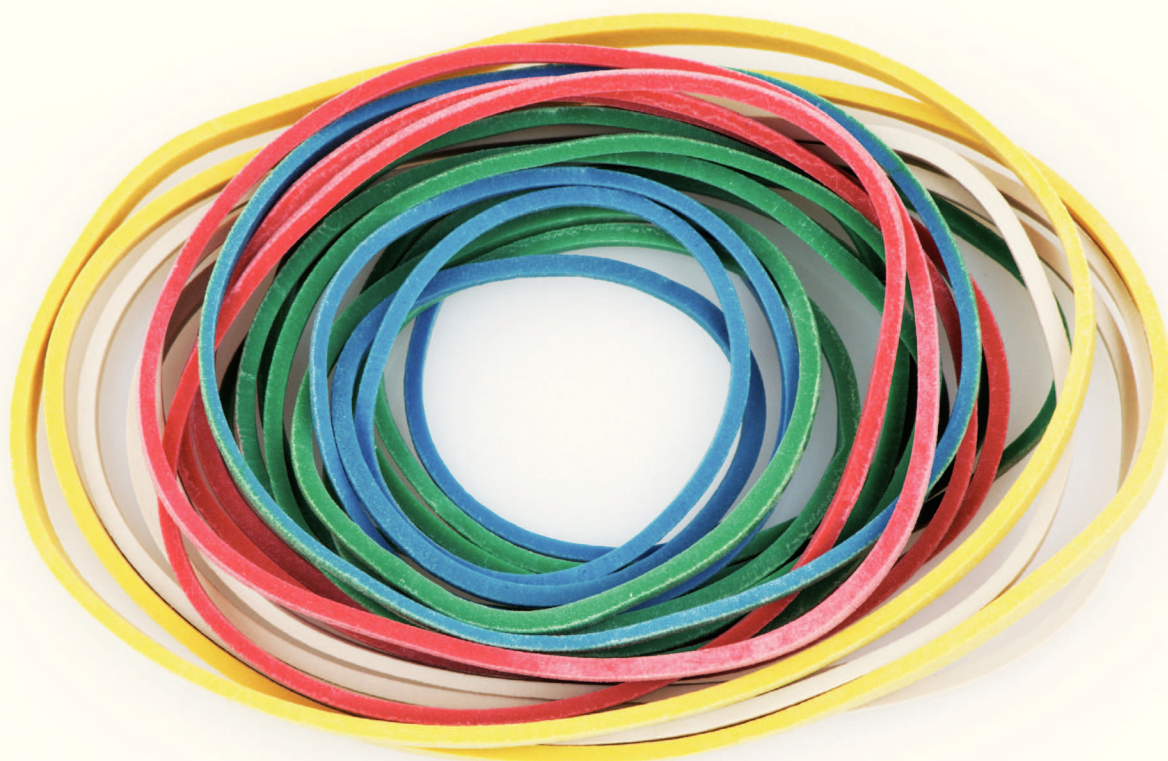

DIAGNOSI DEL BARRI DE CAMP D'EN GRASSOT I GRÀCIA NOVA

Districte de Gràcia

Novembre 2008

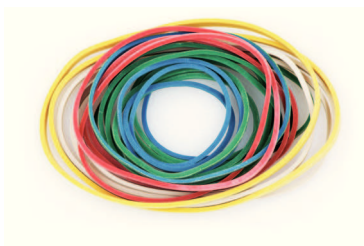
FUNDACIÓ
funerària
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

Institut d'Educació

Ajuntament de Barcelona

Usos del Temps / Gràcia

Informe elaborat per:

Ajuntament de Barcelona

Direcció d'Usos del Temps

Institut d'Educació

Districte de Gràcia

Fundació Jaume Bofill

Coordinació del *Debat Familiar*:

Elena Sintes. Grup de Recerca d'Usos del Temps (IERMB)

ÍNDEX

1

INTRODUCCIÓ 5

1.1. Presentació del projecte. Objectius 5

1.3. Característiques del territori 5

2

QUÈ DIUEN ELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS? 11

2.1. Característiques dels agents educatius i socials del territori 11

2.1.1. Quins són els agents educatius i socials del territori? 11

2.1.2. Com es relacionen els agents educatius i socials? 17

2.2. L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar 23

2.3. El grau d'ocupació de places a les activitats educatives ofertes fora de l'horari escolar 28

2.4. Equipaments i recursos al barri 33

2.4.1. Valoració d'altres recursos educatius 4

2.5. Idees clau de la diagnosi 38

3

QUÈ DIUEN LES FAMÍLIES? 39

3.1. La participació en el Debat familiar 39

3.2. Característiques dels infants i adolescents i les seves famílies, el temps de lleure i les activitats preferides 39

3.3. La participació en activitats fora de l'horari escolar 43

3.4. Necessitats i preferències de les famílies 48

3.5. Idees clau de la diagnosi 53

4

FONTS D'INFORMACIÓ 55

4.1. Agents educatius i socials entrevistats 55

4.2. Centres escolars participants en l'experiència del Debat familiar 55

5

ANNEX 56

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació del projecte. Objectius

Aquest document recull alguns dels principals resultats de la diagnosi realitzada entre els mesos d'abril i juny del 2008 al barri de **Camp d'en Grassot i Gràcia Nova** del districte de Gràcia.

La diagnosi s'emmarca en el projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*, promogut per la Regidoria d'Usos del Temps de l'Ajuntament de Barcelona, l'Institut d'Educació i la Fundació Jaume Bofill, en col·laboració amb els districtes de la ciutat. Aquest projecte té com a objectius dissenyar i aplicar accions per construir usos dels temps i espais educatius per als infants que contribueixin a l'harmonització laboral i familiar de les famílies, amb actuacions que comptin amb la implicació dels diferents agents que intervenen en l'àmbit educatiu i social (centres escolars, famílies, serveis, entitats...). En concret, es proposa:

Afavorir la conciliació dels temps de vida de les famílies.

Promoure l'ús educatiu del temps dels infants fora de l'horari escolar amb la implicació dels agents educatius (família, escola, entitats...).

Potenciar l'ús dels equipaments escolars fora de l'horari escolar.

Reforçar les activitats educatives de qualitat que fan els nois i noies fora de l'horari escolar al mateix barri i adequar les actuacions a les necessitats locals.

1.2. Com es desplega: fases i metodologia

Temps de barri, temps educatiu compartit és un projecte d'investigació-acció participativa. Aquesta metodologia facilita que el programa esdevingui un projecte col·lectiu, ja que des del moment de la diagnosi implica les persones que hi participen i les predisposa al desenvolupament de les accions futures.

Tot seguit es descriuen les fases en què es desenvolupa el projecte en cadascun dels territoris:

- 1. Diagnosi dels agents.**¹ Realització d'una primera aproximació a la realitat de l'educació en el temps de lleure als barris on es desenvolupa el projecte.
- 2. Diagnosi dels infants, adolescents i famílies.** Consulta als infants i a les seves famílies, mitjançant una metodologia basada en el debat familiar, on es convida a reflexionar en el nucli familiar sobre l'educació no formal i els usos socials i educatius del temps.
- 3. Procés participatiu.** Definició de les propostes d'intervenció a partir de les fases de diagnosi i a través d'un procés participatiu amb tots els agents educatius.

¹ Entenem per «agents educatius i socials» aquelles figures i organitzacions que generen algun tipus d'efecte en l'àmbit de l'educació fora de l'horari escolar, sigui a través del disseny i execució d'activitats específiques per a infants i joves (*agent directe*), sigui simplement a través d'una tasca de suport extern -logístic, material, tècnic, etc.- (*agent indirecte*).

4. Disseny i implementació d'accions. Planificació de propostes en funció dels resultats de les fases prèvies de diagnosi i elaboració de propostes consensuades entre els agents educatius.

L'informe que teniu a les mans respon a les dues primeres fases del projecte: **la diagnosi dels agents i dels infants i famílies**, i es divideix en dues parts ben diferenciades: *Què diuen els agents educatius i socials?*, elaborada a partir de la realització d'entrevistes amb els diversos agents educatius i socials del territori (centres educatius, AMPA, entitats, serveis, etc.), i *Què diuen les famílies?*, elaborada a partir dels resultats del debat familiar.

Diagnosi dels agents: què diuen els agents educatius i socials?

Per a la diagnosi dels agents es van fer un total de 31 entrevistes amb els agents educatius i socials de cadascun dels territoris (AMPA, centres escolars, entitats d'educació en el lleure, entitats esportives, equipaments públics, entitats culturals, etc.), distribuïdes de la manera següent:

Taula 1. Entrevistes realitzades

Tipus d'agent	Nombre d'entrevistes
Centres educatius	8
AMPA	8
Entitats d'educació en el lleure	3
Serveis públics	7
Club o associació esportiva	2
Associació o col·lectiu cultural	11

La intencionalitat d'aquestes entrevistes era, d'una banda, tenir una primera presa de contacte amb els diferents agents educatius o socials del barri de **Camp d'en Grassot i Gràcia Nova**, comprendre'n la relació amb l'àmbit de l'educació en el temps de lleure i recollir les seves principals preocupacions, demandes i necessitats sobre el tema.²

És a dir, la diagnosi no només se centra en dades estadístiques i sociològiques, sinó que, a més a més, té en compte l'opinió subjectiva i la valoració de persones que tenen o poden tenir un paper en el desenvolupament del programa.

Les entrevistes constaven d'una part de preguntes tancades, en què es preguntava principalment sobre aspectes relatius a les característiques de l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar i sobre el perfil dels seus participants, i d'una part de preguntes obertes, segons un guió preestablert.

Per validar tots aquests continguts, definir línies d'actuació i prioritzar-les, a la propera tardor se celebraran unes sessions participatives amb el conjunt dels agents col·laboradors. Aquesta és una condició necessària per garantir la implicació dels agents educatius i socials al llarg del procés.

² La delimitació de l'objecte d'observació ve donada per les activitats que, amb una intencionalitat educativa (activitats extraescolars, esportives, d'educació en el lleure, d'ensenyaments no reglats, etc.), estan adreçades als infants i joves d'edats compreses entre els 3 i els 16 anys durant el temps no lectiu (fora de l'horari estrictament escolar).

Diagnosi dels infants, adolescents i famílies: els *Debats familiars*

La informació de la diagnosi dels agents es complementava amb l'opinió de les famílies per tal de conèixer les seves opinions i demandes sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar, així com les seves necessitats pel que fa als usos del temps. Aquesta opinió es va recollir mitjançant els *Debats familiars*.

El *Debat familiar* és una tècnica utilitzada en metodologies participatives, que pretén extreure dades mesurables de les opinions dels ciutadans envers el tema plantejat. La recollida d'opinions, en el cas de ser representatives, pot esdevenir una base sòlida per fer inferències sobre una població més àmplia.

La distribució dels qüestionaris a les famílies es va dur a terme durant els mesos de maig i juny gràcies a la implicació dels diferents centres educatius participants.

Així, al barri de **Camp d'en Grassot i Gràcia Nova** s'ha comptat amb la participació d'un total de 862 alumnes, que representen el 43,8 % dels alumnes matriculats al barri.

1.3. Característiques del territori

a) Gràcia, el districte

Pocs districtes de Barcelona estan envoltats de tanta simbologia com el de Gràcia. El casc antic del barri que li dona nom no ha deixat mai de reivindicar amb orgull el seu passat com a municipi independent (va ser agregat a la ciutat el 1897) i el nou mapa de barris li reconeix oficialitzant el topònim de Vila de Gràcia per denominar aquesta unitat de gairebé 50.000 habitants, amb petits i bulliciosos carrers i nombroses places. Al nord, l'altre centre neuràlgic del districte, Vallcarca, afegeix a la seva denominació tradicional el topònim de la zona de Penitents, per la vinculació històrica entre els dos territoris. Per contra, el Coll guanya entitat pròpia com a barri i se separa de Vallcarca. L'altre barri del districte és el de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, un sector més recent i, per aquest motiu, autònom de la Vila, i el de la Salut. Els límits de l'últim barri s'han ampliat als dos costats del tram de la travessera de Dalt, on s'està portant a terme un projecte de reducció del trànsit que millorarà la comunicació entre les dues bandes d'aquesta via.

El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova

El Camp d'en Grassot, zona rural plena de masos i rajoleries, era un barri extrem del municipi de Gràcia, en la zona fronterera amb Barcelona que amb el temps seria el barri de la Sagrada Família, en un dels límits de l'Eixample.

L'edifici més destacat del barri és l'antiga fàbrica de La Sedeta. Creada el 1899 i en funcionament fins al 1976, la Casa Pujol i Casacuberta era una de les nombroses fàbriques que es van instal·lar a la zona cercant les aigües subterrànies dels torrents existents. L'any 1978 fou adquirida per l'Ajuntament, satisfent així la reivindicació ciutadana de recuperar-la per a usos públics. Avui acull un centre cívic, un CEIP i un institut.

Més amunt del Camp d'en Grassot, entre els carrers d'Escorial, Camèlies, Sardunya i Pi i Margall, hi ha el veïnat de Ca l'Alegre de Dalt. Es tracta d'una zona relativament autònoma del nucli de la Vila de Gràcia, i d'urbanització tipològicament diferent i més recent. També es diferencia per la composició social i, fins i tot, per l'aspecte comercial, amb l'impuls d'un eix comercial propi conegut com a Gràcia Nova. Aquests motius, juntament amb les relacions que manté amb la part alta del Camp d'en Grassot (Can Romans), sobretot al llarg dels eixos de Pi i Margall i de Secretari Coloma, constitueixen la base per considerar com a barri el conjunt format per Camp d'en Grassot i Gràcia Nova.

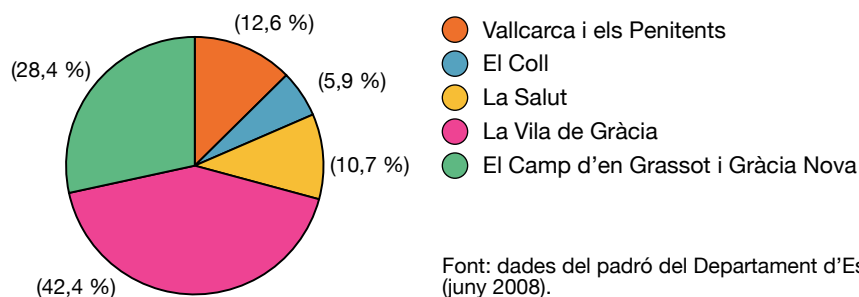
Taula 2. Total d'habitants per barris

Barris	Habitants	% total Gràcia
Vallcarca i els Penitents	15.506	12,6
El Coll	7.272	5,9
La Salut	13.190	10,7
La Vila de Gràcia	52.301	42,4
El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	34.994	28,4
Total Gràcia	123.263	7,6 *

Font: dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2008).

*Percentatge de la població de Gràcia sobre el total de la població de Barcelona.

Gràfic 1. Distribució de la població de Gràcia per barris

Taula 3. Població infantil per edats (de 0 a 14 anys)

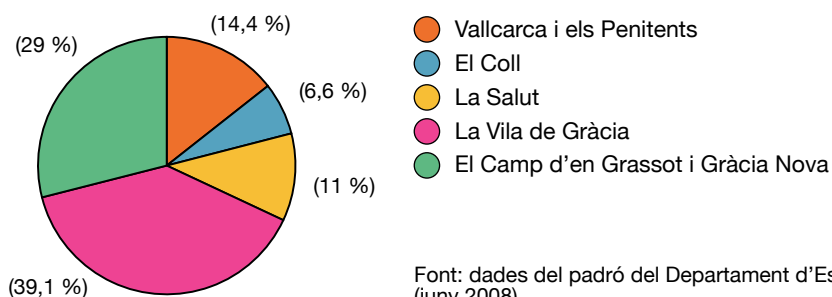
Barri	Total	%*	0-4		5-9		10-14	
			Total	%**	Total	%**	Total	%**
Vallcarca i els Penitents	1.930	14,4	703	36,4	643	33,3	584	30,3
El Coll	884	6,6	333	37,7	285	32,2	266	30,1
La Salut	1.467	11	536	36,5	470	32	461	31,4
La Vila de Gràcia	5.235	39,1	2.135	40,8	1.655	31,6	1.445	27,6
El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	3.881	29	1.385	35,7	1.217	31,4	1.279	33
Total Gràcia	13.397	100	5.092	38	4.270	31,9	4.035	30,1

Font: dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2007).

* Percentatge sobre el total de la població infantil de Gràcia.

**Percentatge sobre la població total infantil per barri.

Gràfic 2. Distribució de la població infantil a Gràcia per barris

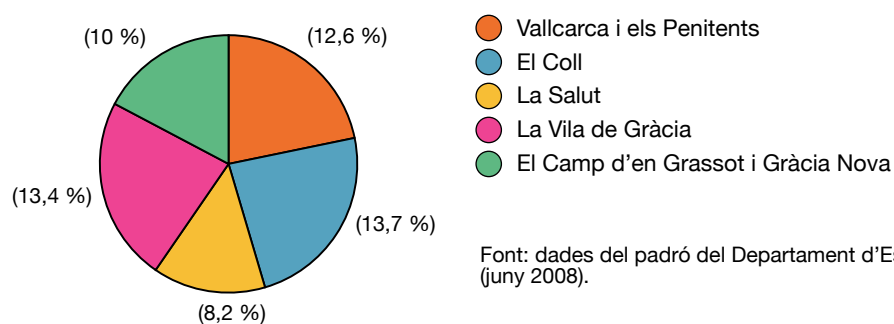
Taula 4. Població infantil per nacionalitat

Barri	Espanyola		Estrangera	
	Total	%*	Total	%*
Vallcarca i els Penitents	1.687	87,4	243	12,6
El Coll	763	86,3	121	13,7
La Salut	1.347	91,8	120	8,2
La Vila de Gràcia	4.535	86,6	700	13,4
El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	3.494	90	387	10
Total Gràcia	11.826	88,3	1.571	11,7

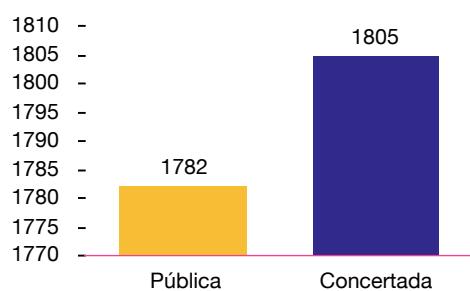
Font: dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2008).

*Percentatge sobre la població total infantil per barri.

Gràfic 3. Distribució de la població infantil estrangera per barris a Gràcia

Gràfic 4. Recompte d'alumnes als centres públics i concertats

2. QUÈ DIUEN ELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS?

2.1. Característiques dels agents educatius i socials del territori

2.1.1. Quins són els agents educatius i socials del territori?

Dinamisme del teixit associatiu i centralitat del Centre Cívic La Sedeta com a punt de dinamització

El barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova es nodreix d'un teixit d'entitats culturals, de lleure, veïnals i esportives actives i vinculades al territori. La diversitat d'entitats es concreta en grups de teatre, grups musicals, fundacions culturals, entitats socials, entitats excursionistes, esplais, associacions de veïns, associacions de comerciants, AMPA, clubs esportius, comissions de festes, etc.

El Centre Cívic La Sedeta funciona com a lloc de trobada i de gestació de projectes i activitats liderades per agents educatius i socials del barri. Celebracions com ara el Carnaval tenen com a punt de sortida La Sedeta i contribueixen a aglutinar els diferents agents educatius i socials del barri que participen en aquests actes: des de les entitats veïnals, culturals i esportives, passant per les AMPA, fins als centres educatius.

Aquest dinamisme i diversitat d'entitats és un element característic del barri i una gran potencialitat que cal aprofitar de cara al desenvolupament del projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*.

Dinamització dels centres escolars i vinculació al territori

En general, les escoles públiques són força actives i presenten una forta vinculació al territori i una estreta relació entre elles. Els dos instituts públics existents, l'IES La Sedeta i l'IES Secretari Coloma, mantenen una estreta vinculació amb el CEIP La Sedeta, el CEIP Sagrada Família i el CEIP Pau Casals. La majoria dels centres tenen activitats educatives fora de l'horari escolar i s'impliquen en les activitats culturals del territori.

De fet, la xarxa de centres educatius públics ha proporcionat una bona acollida al projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*. Opinen que és un projecte interessant i que cal treballar especialment per consolidar la xarxa educativa del barri. Alguns d'ells, però, han expressat una certa reticència vers els aspectes del projecte relacionats amb la utilització dels espais. Val a dir que és un territori amb un dèficit d'espais important, i que a la vegada se'n fa un treball d'utilització intensiva.

Pel que fa als dos centres concertats-l'Escola Claret i l'Escola Teresianes-, estan molt arrelats al territori, i també s'han mostrat força receptius al projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*.

Cal tenir present que, si bé únicament es tracta de dos dels vuit centres educatius que hi ha al barri, tenen un pes considerable, ja que el seu alumnat representa el 46 % respecte el total d'alumnes escolaritzats a Camp d'en Grassot i Gràcia Nova. La resta -el 53 %- està escolaritzat a les escoles públiques (CEIP Sagrada Família, CEIP Fructuós Gelabert, CEIP La Sedeta, CEIP Pau Casals, IES Secretari Coloma i IES La Sedeta). Segons es desprèn de la distribució de l'alumnat, hi ha importants diferències en les dimensions dels centres públics i concertats.

Fortalesa de les AMPA i vinculació al territori

El barri Camp d'en Grassot i Gràcia Nova es caracteritza per tenir unes AMPA molt actives i amb una forta tradició de participació. Les AMPA de les escoles públiques formen part de la Coordinadora d'AMPA de Gràcia, a través de la qual es detecten necessitats, es gestionen projectes, s'organitzen activitats conjuntes i, en definitiva, es treballa per millorar el funcionament dels centres escolars públics. La Coordinadora és membre del Consell Escolar del Districte i el de la Ciutat.

Pel que fa a les AMPA de les escoles concertades, val a dir que no compten amb una organització d'aquestes característiques i que, per tant, no estan tan coordinades entre elles. Tanmateix, participen activament en diferents òrgans de coordinació, com ara el Consell Escolar Municipal de Gràcia.

El fet que les AMPA siguin tan dinàmiques té implicacions molt positives de cara a posar en marxa el projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*. Cal tenir en compte que bona part de les accions que impulsa el projecte (activitats d'educació en el temps de lleure, activitats familiars, etc.) es fan a partir de la participació de les AMPA. És molt important, doncs, que aquestes tinguin un paper actiu.

Tradició esportiva significativa

La zona de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova té una forta tradició esportiva. S'hi fan un gran nombre d'activitats esportives (bàsquet, futbol sala, judo, bàdminton, voleibol, *funk dance*, patinatge artístic, *hip-hop*, etc.), fet que dinamitza el territori i genera xarxes de relació importants, especialment pel que fa a certes activitats -com ara el bàsquet i el futbol- que requereixen jugar un partit el cap de setmana. Cada dia, i fins i tot el cap de setmana, als centres educatius, als clubs i als equipaments esportius del barri hi ha infants i joves que practiquen l'esport que més els agrada.

A l'hora de dissenyar les línies d'actuació del projecte, cal tenir present el predomini de les activitats esportives, per si es planteja una major diversificació de l'oferta d'activitats.

Insuficiència d'equipaments esportius públics

Bona part de les entitats esportives han comentat, mitjançant les entrevistes realitzades, que hi ha un dèficit d'espais, la qual cosa limita les possibilitats d'expansió i de creixement de l'oferta educativa, especialment de l'esportiva: estan limitades per la manca d'espai i la impossibilitat d'obtenir-ne.

Els directores dels centres educatius també han demanat disposar d'espais per a la pràctica de l'esport. En concret, diversos agents educatius han explicat la necessitat que hi hagi un poliesportiu

al barri com a espai polivalent que contribueixi a millorar la qualitat de vida de les persones del barri i a flexibilitzar l'horari de realització de certes activitats esportives.

D'altra banda, cal considerar que el barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova disposa d'una oferta esportiva notable (tres equipaments esportius municipals: Esportiu Claror, Euròpolis i Club Europa) i, en alguns casos, superior a la d'altres districtes de la ciutat. Ara bé, atès que es tracta d'un barri amb una elevada pràctica d'activitats esportives, la demanda d'espais esportius és molt considerable i no s'adequa a l'oferta existent. Per aquest motiu, caldria tenir en compte que la manca d'equipaments esportius al barri està relacionada, no tant amb la manca real d'aquests espais, sinó amb l'alta demanda que hi ha al barri.

Un exemple d'aquesta tradició esportiva, del significatiu teixit social de Gràcia i de l'ús que es fa dels poliesportius municipals és l'important nombre d'associacions esportives que hi desenvolupen les seves activitats: en total, 13.

A l'hora de planificar les accions de *Temps de Barri*, *temps educatiu compartit*, s'hauria de contemplar aquest dèficit d'espai, a més de buscar solucions que siguin favorables per a tots els agents.

La Vila de Gràcia: un pol d'atracció d'associacionisme i d'activitats culturals

La zona de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova és limítrofa amb la Vila de Gràcia per la part oest i, per la part sud, amb el barri de la Sagrada Família. És un barri que té molt poca extensió territorial i, històricament, va néixer com un barri industrial, dormitori, situat a la perifèria del municipi de Gràcia.

La seva història, sumada a la seva ubicació, han comportat certes implicacions identitàries amb la Vila de Gràcia. Bona part dels veïns de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova se senten molt identificats amb la Vila de Gràcia, ja que, a banda de realitzar-hi moltes activitats culturals diverses, van a passejar-hi, al cinema i és un lloc de trobada força popular, en especial les places.

En aquesta línia, la forta tradició associativa i cultural del centre històric del districte ha fet que molts infants i joves del barri se sentin atrets per l'associacionisme i l'oferta cultural de la Vila de Gràcia, i que optin per anar a entitats culturals com ara els Lluïsos, els Castellers, l'Orfeó Gracienc o l'Escola de Música de Gràcia.

També és important ressaltar que la migració d'infants i joves cap al centre històric del districte no significa que no se sol·licitin les activitats ofertes per determinades entitats culturals, com ara la Fundació Claret, La Fundació Claror o el Centre Cívic La Sedeta. De fet, en general, els infants i joves del barri solen participar en força de les activitats que organitzen aquests espais culturals.

Manca d'espais educatius adreçats als joves

Una de les demandes que ha anat sorgint al llarg de les entrevistes és la necessitat d'espais per als joves. Tot i que el Centre Cívic La Sedeta té activitats i projectes (Coordinadora Rock de Joves) dirigits a joves, aquests no senten l'espai com a propi. Cal dir que encara que el centre cívic organitza activitats per a tots els públics, sovint hi va molta gent gran i infants.

Hi ha grups informals de joves que, en no disposar d'un espai propi, es troben a les places i carrers pròxims al Centre Cívic La Sedeta. Igualment, diversos joves associats i no associats expressen la necessitat de tenir un espai propi de trobada per desenvolupar-hi projectes, activitats, etc.

En aquest sentit, el projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit* hauria de tenir present i considerar la demanda generalitzada d'un casal de joves que doni suport a noves activitats juvenils.

Manca d'espais i d'oferta d'activitats per a infants de 0 a 3 anys

Les entrevistes realitzades als agents educatius i socials que tracten amb aquesta franja d'edat han indicat la necessitat d'oferir activitats i espais al barri per a infants en edat de preescolar. Han constatat que les famílies tenen dificultats per compatibilitzar la vida laboral i familiar, i per això demanen una major flexibilització dels horaris laborals i més possibilitats d'espais per a l'ús educatiu dels temps dels seus fills i filles.

Quadre 1. Punts forts i punts febles dels agents educatius i socials del territori

Tipus d'agent	Punts forts	Punts febles
AMPA – CEIP 4	<ul style="list-style-type: none"> Existència d'AMPA sòlides a tots els centres educatius. Treball en xarxa i dinamisme. Diversificació d'activitats de les AMPA. Majoritàriament, activitats artístiques i culturals (41 %), seguides d'activitats acadèmiques i esportives (25 % cadascuna). Un gran nombre d'activitats, especialment a dos centres (CEIP Sagrada Família i Pau Casals). Bona relació amb el claustre de professors/es i la direcció del centre i suport mutu. Participació en activitats puntuals al barri (jocs florals, carnestoltes, etc.). Coordinació consolidada: participació en la coordinadora d'AMPA de les escoles públiques de Gràcia. Alta participació de les famílies en festes concretes (festa de final de curs, torneig d'esports, etc.). Espai propi al centre per atendre i resoldre dubtes. Ajudes econòmiques per a les famílies que no poden pagar la quota de cada AMPA Major capacitat de mobilització que els IES. 	<ul style="list-style-type: none"> AMPA amb pocs membres implicats, fet que provoca el seu cansament. Projectes d'educació en el temps de lleure a curt termini. Poca participació de les famílies de forma estable. Relació nul·la amb les AMPA dels centres educatius concertats.
AMPA – IES 2	<ul style="list-style-type: none"> Coordinació entre els IES i els CEIP per traspàs d'alumnat. Coordinació/ bona relació entre els dos IES i organització d'activitats conjuntes (Escola de Pares). Implicació alta per part de la minoria de membres que constitueixen l'activitat de l'AMPA. Diversitat d'oferta d'activitats esportives, artístiques i culturals. Relació i organització d'activitats conjuntes amb entitats culturals de l'entorn (Centre Cívic La Sedeta, Esportiu Claror...). Espai propi al centre educatiu d'una de les AMPA. 	<ul style="list-style-type: none"> Poca capacitat de mobilització dels joves. Distanciament de les famílies envers l'activitat del centre i escassa participació d'aquestes. Paper més secundari de les AMPA als centres de secundària. Poca estabilitat dels membres de l'AMPA i problema del relleu. Menor oferta d'activitats als IES (19) que als CEIP (71). Manca d'espai propi al centre de l'altra AMPA.

Tipus d'agent	Punts forts	Punts febles
AMPA – Escola concertada 2 (Associació Esportiva Claret i IXE –Teresianes)	<ul style="list-style-type: none"> – Bona relació i entesa amb l'escola. – Alta participació de les famílies en activitats puntuals (festa de final de curs, Carnaval, etc.). – Fort sentiment de pertinença de les famílies amb relació al centre. – Capacitat de mobilització dels seus alumnes. – Àmplia oferta d'activitats, especialment de tipus esportiu. – En ocasions, obertura de les activitats a infants i joves del barri. – Relació, organització d'activitats conjuntes i transferència d'usuaris amb entitats culturals de l'entorn (Centre Cívic La Sedeta, Esplai Estel, Esportiu Claret, etc.). – Espai propi al centre per atendre i resoldre dubtes. 	<ul style="list-style-type: none"> – Aïllament de les AMPA respecte els centres educatius i AMPA públiques de l'entorn. – En ocasions, absència d'obertura als infants i joves que no són alumnes del centre. – Cost més elevat de les activitats.
Entitats d'educació en el lleure 3	<ul style="list-style-type: none"> – En ocasions, suport institucional del tercer sector. – Dinamització del barri el cap de setmana. – Treball de l'educació en valors i contacte amb la natura. – Realització i participació d'activitats obertes al barri (carnestoltes, festa de final de curs, Festa Major de Camp d'en Grassot..). – Forta vinculació amb el territori. 	<ul style="list-style-type: none"> – Manca d'espai. – Dificultats de relleu generacional. – Dificultats de captació de voluntaris.
Ludoteca	<ul style="list-style-type: none"> – Funcionament diari. – Preu molt econòmic. – Estratègies de participació de les famílies. – Coordinació amb la resta de ludoteques del districte. 	<ul style="list-style-type: none"> – No tots els anys s'omplen totes les places ofertes.
Punt de Dinamització Infantil	<ul style="list-style-type: none"> – Funcionament diari. – Gratuïtat. – Programació d'activitats de dinamització. – Organització de casals d'estiu, de Nadal i de primavera. – Atenció dels dubtes i preguntes relacionats amb l'orientació de l'educació formal i en el temps de lleure dels infants. 	
Centre Cívic La Sedeta	<ul style="list-style-type: none"> – Equipament sociocultural del barri: ofereix serveis i una programació cultural a la població de totes les edats (infants, joves, adults i gent gran). – Espais oberts al barri: bar, sala d'actes, aules-tallers i espais per fer-hi activitats cíviques, associatives, lúdiques i culturals. – Punt de trobada i de realització d'activitats. – Elevat nivell d'activitat i en constant canvi i adaptació a les necessitats de l'entorn. – Oferta centrada en activitats. – Fomenta la cohesió entre els diferents agents educatius i socials del barri. – Apropiació de l'equipament per part de les famílies, nens i gent gran. 	<ul style="list-style-type: none"> – Poc sentiment de pertinença per part dels joves. – En general, escassa incidència entre els joves.

Tipus d'agent	Punts forts	Punts febles
Educadors de carrer	<ul style="list-style-type: none"> – Dinamització juvenil. – Identificació, prospecció i seguiment de grups informals de joves. – Detecció de demandes i necessitats dels joves. – Suport i recolzament a activitats i projectes impulsats per joves. – Comunicació i difusió de la xarxa de recursos i d'equipaments del barri. – Orientació al voltant de la recerca de feina, formació i temes de salut. – Fomentar el vincle i la confiança amb els joves. 	<ul style="list-style-type: none"> – Tasca lenta i difícil, sobretot el procés de confiança amb els joves.
Equipaments esportius: PÚBLICS: - PM Euròpolis - Poliesportiu Claror - Camp de Futbol Nou Gerdenya PRIVATS: - Esportiu Claret - Unió Excursionista Catalunya-Gràcia	<ul style="list-style-type: none"> – Alta participació en activitats esportives. – Àmplia oferta d'activitats esportives. – Activitats molt ben valorades pels nens i joves. – Diversitat d'oferta segons el centre (bàsquet, futbol sala, hoquei, judo, <i>korfball</i>, bàdminton, voleibol). – Complementarietat de l'oferta esportiva. – Coneixença entre els diferents agents esportius. 	<ul style="list-style-type: none"> – Manca d'espai i d'equipaments esportius. – Limitacions horàries dels equipaments.
Associació o col·lectiu cultural 11	<ul style="list-style-type: none"> – Contribució a la dinamització sociocultural del territori. – Diversitat d'activitats culturals obertes a tothom (dansa, cant coral, teatre, gospel, tradicions culturals catalanes, esbart, xerrades de sensibilització, grup de dones, etc.). – Participació en la Comissió de Festes de la Festa Major de Camp d'en Grassot. 	<ul style="list-style-type: none"> – Manca d'una xarxa de relació i de coordinació entre elles.
Associacions de veïns i de comerciants 3	<ul style="list-style-type: none"> – Foment de la participació veïnal. – Recull de les necessitats i demandes per tal de millorar la qualitat de vida i la convivència d'aquest. – Representació dels veïns. – Participació en la Comissió de Festes de la Festa Major de Camp d'en Grassot. 	<ul style="list-style-type: none"> – Manca de recursos i d'espai propi.
Associacions d'ensenyament no reglat 6	<ul style="list-style-type: none"> – Activitats obertes a tots els infants i joves del barri. – Especialització en dansa i música. – Ensenyament de qualitat i personalitzat. – Bona valoració per part dels usuaris. 	<ul style="list-style-type: none"> – Poca accessibilitat a les activitats a causa del cost elevat. – En alguns casos, selecció de l'alumnat.

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

2.1.2. Com es relacionen els agents educatius i socials?

Els agents indicats anteriorment es relacionen entre ells amb més o menys intensitat i freqüència en funció de les característiques de cadascun d'ells. La relació es dona per multitud de causes: ús d'equipaments, transferència d'usuaris, organització d'activitats conjuntes o participació en plataformes de coordinació.

La ubicació geogràfica i les característiques de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova significa que la majoria de les xarxes de coordinació són del districte de Gràcia, mentre que d'altres estan vinculades al barri de la Sagrada Família. De fet, a part de la Comissió de Festes de Camp d'en Grassot i la Coordinadora d'Activitats de Grups de Rock de La Sedeta, la resta de plataformes de coordinació està vinculada al districte de Gràcia o a algun barri limítrof, com és el cas de la Sagrada Família. Tot seguit es concreten les característiques de les relacions entre els agents educatius i socials.

Existència d'una xarxa educativa consolidada, però generalment no circumscrita al territori de referència

El barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova participa en la xarxa educativa formal consolidada que es manifesta a través del Consell Escolar Municipal de Gràcia, la Comissió de Treball d'Infància i Joves, el Consell de l'Esport del Districte de Gràcia, el Projecte Èxit i les reunions de directors i directores dels centres educatius. La diversitat de xarxes contribueix a intensificar les relacions entre els agents.

Aquesta tradició del barri de treballar en xarxa és molt positiva i, de cara al futur desenvolupament del projecte, és una potencialitat que cal aprofitar, ja que un dels principals objectius de *Temps de barri, temps educatiu compartit* és, justament, treballar de forma col·lectiva mitjançant plataformes de relació entre els diferents agents educatius i socials. Cal valorar, en qualsevol cas, si el fet que les xarxes no estiguin circumscrites al territori de referència dificulta poder pensar en projectes propis d'aquest territori.

Existència de coordinació entre les entitats de lleure de Gràcia

Les entitats de lleure del districte de Gràcia s'organitzen a través d'una coordinadora que en vehicula les seves necessitats i demandes. Aquesta organització en xarxa també permet organitzar activitats conjuntes entre esplais i agrupaments, fer transferències d'usuaris i monitors i, en definitiva, tenir més força per defensar els seus interessos com a entitats de lleure.

Quant al treball en xarxa que fan amb altres agents del territori, es relacionen bàsicament amb centres escolars i AMPA per organitzar activitats conjuntes, fer difusió i transferir usuaris. Aquesta coordinació entre els esplais i els agrupaments representa una oportunitat per reforçar la xarxa educativa i per organitzar activitats de lleure conjuntes i en col·laboració amb altres agents de l'entorn.

Coordinadora d'AMPA de les escoles públiques consolidades

Tal com s'ha comentat al punt de «Característiques dels agents educatius i socials del territori», part de la fortalesa que tenen les AMPA a títol individual està relacionada, a la vegada, amb la seva organització col·lectiva. És a dir, el fet de treballar en xarxa els dona més força per defensar els seus interessos i necessitats, així com per organitzar activitats conjuntes.

Aquest dinamisme de les AMPA al barri pot ser molt positiu per a l'organització d'activitats d'educació en el temps de lleure als centres i per a la dinamització de la comunitat educativa (pares i mares, professors i alumnes).

Alhora, la xarxa entre les AMPA dels centres públics potencia la possibilitat de gestionar de forma compartida ofertes d'educació en el temps de lleure; és a dir, d'obrir algunes activitats de les AMPA als infants i joves d'altres centres educatius. De fet, els dos instituts públics del barri ja tenen la voluntat de compartir, en el futur, activitats d'educació en el temps de lleure.

Manca de coordinació estable entre entitats infantils i juvenils del barri

Les associacions existents a Camp d'en Grassot i Gràcia Nova són força actives, però els cal una certa cultura de coordinació constant. Malgrat l'existència de xarxes per a entitats d'educació en el lleure i per a AMPA, no hi ha plataformes funcionals i estables que aglutinin la diversitat d'entitats que desenvolupen activitats adreçades als infants i joves del territori.

Per a temes puntuals, com ara «La jornada per la defensa per la pau», «El dia mundial de la Sida», o l'organització del Carnaval o de la Festa Major de Camp d'en Grassot, es creen comissions de coordinació esporàdiques entre els diferents agents educatius i socials del barri. A tall d'exemple, el Carnaval i la Festa Major estan organitzats per la Comissió de Festes de Camp d'en Grassot, la qual està formada per les entitats del barri i els Serveis del Centre Cívic La Sedeta, i els educadors de carrer. Abans, la Comissió de Festes estava integrada únicament per l'Associació de Veïns de Camp d'en Grassot i alguna entitat més. Fa dos anys s'hi van afegir els Serveis del Centre Cívic La Sedeta, els educadors de carrer i altres entitats del barri, tres de les quals pertanyen a la Vila de Gràcia. No obstant això, si bé aquesta coordinació és útil per a l'organització puntual d'activitats, no està orientada a enfortir ni millorar la seva activitat quotidiana.

Dèficit de coordinació transversal entre els agents de diferents sectors

El barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova disposa de diferents xarxes de relació de caràcter sectorial; és a dir, posen en contacte i promouen la relació entre agents, entre iguals: així, per exemple, la Coordinadora d'Entitats de Lleure de Gràcia, les reunions de directors i directores de primària i la Coordinadora d'AMPA de les escoles públiques de Gràcia representen plataformes de coordinació formades per entitats de lleure, o bé per directors i directores de centres de primària, o bé per AMPA d'escoles públiques i no pas per dues o més tipologies d'agents alhora.

Dèficit de coordinació entre els centres públics i concertats

En la línia del punt anterior, els agents educatius i socials han explicat al llarg de les entrevistes que la relació entre els centres educatius públics i concertats és pràcticament nul·la. Els centres públics ja tenen xarxes de relació pròpies, cosa que no passa als centres concertats, i solen desenvolupar la seva activitat escolar amb un cert aïllament relacional respecte els altres centres.

Els únics moments en què hi ha hagut una coordinació mínima entre centres públics i concertats ha estat per al Consell Escolar de Districte, per a l'organització de celebracions puntuals -com ara el Carnaval o algun dia de sensibilització social (Dia de la Pau)-, i han tingut com a centre neuràlgic el Centre Cívic La Sedeta.

Existència d'activitats compartides entre els diferents agents

Si bé és cert que, en general, els agents educatius i socials van molt enfeïnats i l'organització d'activitats compartides sol requerir més temps i comportar més dificultats, al barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova hi ha alguns casos d'organització d'activitats entre diferents agents.

Així, cal destacar, per exemple: les activitats conjuntes que els membres del Taller de Gralla de l'Institut fan amb els Castellans de Gràcia; les activitats diverses que l'AMPA del CEIP La Sedeta fa amb el Centre Cívic La Sedeta, bàsicament per una qüestió de proximitat; els tornejos esportius que organitza esporàdicament l'AMPA de les Teresianes amb l'Esportiu Gaudí; l'organització de l'Escola de Pares que es du a terme conjuntament entre l'AMPA de l'IES La Sedeta i l'AMPA de l'IES Secretari Coloma; l'organització de la festa de final de curs que es fa conjuntament entre l'Esplai Estel i l'AMPA Claret; la presentació d'un llibre, un cicle de tertúlies que s'organitza conjuntament entre la Fundació Cultural Claror i la Biblioteca Sagrada Família; unes jornades cinematogràfiques organitzades entre l'IES La Sedeta i el Centre Cívic La Sedeta; la Màster Class organitzada per l'Euròpolis a la Festa Major de la Salut i de Gràcia; l'activitat de rocòdrom muntada per la UEC Gràcia juntament amb l'Associació de Comerciants de Gràcia el dia de la Festa del Comerç, etc.

La idea del projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit* consisteix a treballar per fomentar aquestes activitats elaborades de forma conjunta entre dos o més agents, i consolidar de mica en mica una xarxa d'agents educatius i socials més sòlida i dinàmica.

Relació d'ús dels espais entre els diferents agents educatius i socials

Ja s'ha comentat anteriorment que al barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova hi ha un dèficit d'espais. Això explicaria, potser, la gran quantitat de relacions que es donen entre els agents per cessió i lloguer d'espais. A grans trets, podríem diferenciar la relació d'ús dels espais per diversos motius:

- El Centre Cívic La Sedeta cedeix espais a entitats artístiques, culturals, socials i veïnals del territori.
- Els CEIP cedeixen els seus espais per a ús social a les entitats i clubs esportius de Gràcia.
- La UEC Gràcia cedeix sales del seu local per a exposicions artístiques o xerrades de sensibilització.
- Alguns clubs esportius cedeixen camps de bàsquet o futbol per a la realització d'activitats esportives de la Festa Major de Gràcia.
- Cessió d'un espai de l'Escola Claret per realitzar la reunió de l'AAVV Camp d'en Grassot i l'Associació d'Amics del Passeig de Sant Joan.
- Alguns clubs esportius o poliesportius cedeixen espais a centres educatius del barri per a l'activitat d'educació física i lloguen les seves instal·lacions a les entitats i clubs esportius del territori.

Relacions informals entre els agents educatius i socials per a la transferència d'usuaris

La transferència d'usuaris és força habitual i representa un motiu més de relació entre els agents educatius i socials del territori. Podríem destacar diferents formes de transferència d'usuaris entre els actors:

- Centres educatius que fan una transferència d'infants a algun esplai; per exemple, molts alumnes de l'Escola Claret van a l'Esplai Estel.
- Centres educatius que deriven infants a alguns centres esportius; per exemple, pràcticament tots els alumnes de l'Escola Sagrada Família van a l'Esportiu Claror.
- Els Serveis Municipals deriven infants a alguns esplais, al PDI, i a entitats del barri.

Tot seguit s'expliquen i es desenvolupen les xarxes que hi ha al barri.

Quadre 2. Característiques de les xarxes educatives del territori

Xarxa	Agents	Característiques
Reunions de directors i directores de primària (periodicitat mensual)	CEIP	Xarxa dels centres públics d'educació infantil i primària del districte de Gràcia, amb la finalitat de fomentar l'anàlisi i la millora dels aspectes que afecten el seu funcionament. La xarxa actua mitjançant reunions periòdiques conjuntes entre els directors i directores dels centres, així com entre els caps d'estudis.
Reunions de directors i directores de secundària (periodicitat mensual)	IES	Xarxa dels centres públics d'educació secundària del districte de Gràcia, amb la finalitat de fomentar l'anàlisi i la millora dels aspectes que afecten el seu funcionament. La xarxa actua mitjançant reunions periòdiques conjuntes entre els directors i directores dels centres, així com entre els caps d'estudis.
Consell Escolar de Districte de Gràcia	Presidència Vicepresidència Secretaria Gerent President Consell Municipal Grups municipals Escoles Bressol CEIP IES Escoles concertades Adm. educativa Professors Sindicats Alumnes AMPA Entitats	El Consell Escolar Municipal, de conformitat amb la LODE, és l'organisme de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal. Atesa la singularitat de Barcelona, actuen com a consells escolars municipals els consells escolars municipals de districte, que duen a terme la seva tasca en l'àmbit del seu territori.
Coordinadora AMPA Escoles Públiques de Gràcia	CEIP IES	Coordinadora que vehicula una estreta col·laboració entre les AMPA de les escoles i els instituts públics de Gràcia amb la finalitat de donar a conèixer les riqueses de cadascuna, compartir actius, detectar necessitats i afrontar conjuntament reptes col·lectius.
Coordinadora d'Activitats de Grups de Rock de La Sedeta	Grups de joves de música	Grups de joves música que intenten fomentar la música de base promocionant els grups que comencen. Es proporcionen diferents serveis -com ara els esmentats locals d'assaig, cursos d'aprenentatge d'instruments, un punt d'informació musical (sales, discogràfiques, <i>management</i> , etc.), possibilitat de fer els seus primers concerts-, entre d'altres de més puntuals, com ara cursos més especialitzats... En aquest sentit, des de la Coordinadora es programen cicles de música de primavera, estiu i hivern, i s'organitzen diversos concerts.
Projecte Èxit	Consorci d'Educació de Barcelona CEIP IES	Xarxa formada per CEIP i IES, promoguda per l'IMEB, que pretén fomentar activitats extraescolars, especialment adreçades al reforç d'alumnes de primària amb problemes educatius. Les activitats es realitzen als IES, de manera que aquests infants, a més de millorar el seu rendiment escolar, també es familiaritzen amb els centres de secundària del territori. Així es reforça la promoció escolar, es promou la proximitat dels IES envers els infants i les seves famílies i, finalment, s'enforteix la transició dels CEIP als IES.

Xarxa	Agents	Característiques
Comissió de Festes de Camp d'en Grassot	Entitats Serveis del Centre Cívic La Sedeta APC (educadors/res de carrer)	Comissió que organitza la Festa Major i el Carnaval de Camp d'en Grassot. Aquesta comissió està formada per: <ul style="list-style-type: none"> Entitats del barri: AAVV Camp d'en Grassot, Associació de Pensionistes i Jubilats de La Sedeta, Federació Catalana de Voluntariat Social, AMPA del CEIP La Sedeta. Els serveis del Centre Cívic La Sedeta: Centre Cívic, PDI La Sedeta, tallers i bar del centre cívic, Coordinadora d'Activitats de Grups de Rock. Educadors/res de carrer. <p>El darrer any hi han col·laborat: l'AAVV i els Amics del Passeig de Sant Joan, l'Associació de Comerciants Nova Travessera, l'Esplai Rikki – Tikki – Tavi, els Mossos d'Esquadra, l'escola de ball Rose Mari, la Cobla Sant Jordi – Ciutat de Barcelona, els Castellers de la Vila de Gràcia, l'Orfeó Gracienc i l'Associació Sèniors de Catalunya.</p>
Consell de l'Esport del Districte de Gràcia	Districte de Gràcia Entitats esportives	És l'òrgan de participació reglat en matèria d'esports del districte de Gràcia, i té per objecte fer un seguiment de les activitats esportives del barri i recollir les necessitats i propostes de les entitats i associacions esportives que en formen part. Periodicitat anual.
Comissió de Treball d'Infància i Joventut	Districte de Gràcia Entitats	Comissió formada per les entitats juvenils i infantils del districte; té per objecte donar informació sobre els equipaments i serveis destinats a aquestes franja d'edat, fer un seguiment dels projectes i activitats impulsats per les entitats i, en definitiva, recollir les seves necessitats i propostes. La periodicitat de les reunions és mensual.
Coordinadora d'Entitats de Lleure de Gràcia	Entitats de lleure	Plataforma formada per les entitats de lleure del districte de Gràcia amb l'objectiu de representar els interessos i les necessitats i d'aquest col·lectiu i organitzar activitats conjuntes.
Comissió del Pla de Formació de Zona (PFZ)	Serveis Educatius Integrats de Gràcia Centre Recursos Pedagògics	Xarxa liderada i promoguda pel Centre de Recursos Pedagògics, integrada per l'inspector de zona de la Generalitat de Catalunya, el districte, la Delegació d'Ensenyament, l'EAP, etc., a més d'un representant per a cada nivell educatiu i titularitat dels centres del districte. La Comissió del PFZ (Pla de Formació de Zona) s'ocupa de definir els objectius específics i la planificació de les activitats formatives que conté el pla, a partir d'una detecció prèvia de necessitats entre el professorat i els centres docents de la zona.

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

2.2. L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar ³

L'oferta d'activitats educatives que es desenvolupen fora de l'horari escolar en aquest barri és nombrosa des del punt de vista quantitatiu, però no gaire diversa des d'un punt de vista més qualitatiu. La confluència de diversos factors ajuden a comprendre la situació relativa a l'oferta.

Concentració de l'oferta en els centres escolars i alt nivell d'ocupació

Tal com il·lustra la Taula 1, la majoria de les activitats identificades es realitzen als centres escolars. Les AMPA dels centres educatius ofereixen més de la meitat (56 %) del total d'activitats per a nens i joves que hi ha al barri. A més a més, les AMPA atenen el 52 % dels infants i joves que realitzen activitats fora de l'horari escolar. Aquestes dades confirmen, una vegada més, que les AMPA de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova són sòlides, estan vinculades al territori i mantenen un nivell d'activitat força elevat.

Pel que fa a les diferents tipologies d'AMPA que hi ha al barri -és a dir, les AMPA dels CEIP, dels IES i de les escoles concertades- presenten característiques diverses respecte la quantitat d'oferta d'activitats.

Les AMPA dels CEIP del barri són les que ofereixen més activitats (35 %), seguides de les AMPA de les escoles concertades (12 %), i de les AMPA dels IES (9 %). Aquesta gran diferència entre les activitats organitzades per les AMPA dels CEIP (35 %) i les dels IES (9 %) es deu al fet que bona part de les AMPAS cedeixen els espais a associacions esportives perquè promoguin activitats enlloc d'organitzar-les elles.

Les dues escoles concertades del barri concentren el 12 % del total de l'oferta d'activitats, amb un grau d'ocupació del 15 %, la qual cosa comporta una sobreocupació de les activitats.

Quant a les AMPA de les escoles concertades de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, així com les de les escoles públiques, organitzen diverses activitats, com ara l'Escola de Pares i la festa de final de curs; a més, una d'elles gestiona l'edició de la revista de l'escola, i en general representen els interessos dels pares i mares, a més de treballar, en definitiva, per la cohesió de la comunitat educativa. En aquesta línia, cal remarcar que les dues escoles concertades del barri són de tradició religiosa (Escola Claret i Teresianes) i estan molt arrelades. Bona part dels pares i mares dels alumnes actuals també havien anat a la mateixa escola i mantenen un fort sentiment de pertinença amb relació al centre. Per aquest i altres motius, les reunions introductòries del curs acadèmic, els col·loquis de l'escola de pares i mares i les festes de final de curs solen tenir una alta participació de pares i mares.

Les dues AMPA dels dos centres concertats del barri han creat una associació esportiva per gestionar les activitats extraescolars. Tal com s'ha comentat a les línies anteriors, hi ha una alta dinamització de l'oferta d'activitats d'aquestes dues escoles.

³ Per a la realització d'aquest estudi no s'han recollit el conjunt d'activitats extraescolars ofertes pels establiments privats d'ensenyament no reglat de caràcter acadèmic.

Poca diversificació d'activitats educatives: prevalença de l'oferta esportiva

Segons les dades recollides al barri a partir de les reunions amb els diferents agents, el 65,3 % de les activitats ofertes són esportives, i més de la meitat dels infants i joves (65,5 %) hi participen (esports com ara futbol sala, judo, bàdminton, voleibol, *funk dance*, patinatge artístic, *hip-hop* i, especialment, bàsquet). D'altra banda, com també il·lustra la Taula 2, més d'una quarta part de l'oferta d'activitats són artístiques i culturals (27 %). Tanmateix, la participació en aquestes minva fins al 18 % en el cas dels infants i joves. Les activitats artístiques i culturals tenen una ocupació menor pel fet que, en general, els grups d'aquestes activitats solen ser més reduïts (hi ha activitats d'instruments musicals en què només hi participen tres nens/nenes per grup) i sovint és complicat omplir-les. La dificultat per cobrir les places ofertes es pot observar a gairebé tots els tipus d'activitats (excepte l'esport).

Quan parlem d'activitats que s'allunyen dels productes més tradicionals de l'oferta extraescolar, la demanda és més escassa. Aquest és el cas d'algunes propostes de cultura popular que es fan al barri (Taller de Gralla; Dansa i Cultura Popular), la viabilitat econòmica de les quals és especialment difícil d'assegurar. Sovint no es cobreixen la majoria de les places i això dificulta la continuïtat de l'activitat.

Una de les línies d'actuació del projecte *Temps de barri, temps educatiu* compartit consisteix, justament, a obrir les activitats de les AMPA a alumnes d'altres centres educatius del barri. Aquest tipus d'intervenció permet millorar la diversitat de l'oferta d'activitats i recolzar les que no tindrien prou alumnes del mateix centre educatiu per garantir-ne la continuïtat.

Pel que fa al tipus d'agent, pràcticament la meitat (40 %) del total d'activitats d'educació en el temps de lleure del barri les organitzen les associacions esportives, i l'altre meitat les AMPA. La resta d'agents únicament organitzen el 4 % de les activitats (Taula 1).

Taula 5. Activitats existents i places ocupades segons el tipus d'agent

Tipus d'agent	Nombre d'activitats ofertes	Nombre de places ocupades	% d'activitats ofertes	% de places ocupades
CEIP - AMPA	75	877	34,7	28,1
Concertada - AMPA	27	492	12,5	15,8
IES - AMPA	19	194	8,8	6,2
Associació esportiva	87	1.032	40,3	33,1
Ludoteca	1	12	0,5	0,4
Casal de joves	0	0	0,0	0,0
Entitat del lleure	7	509	3,2	16,3
Total	216	3.116	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Alta ocupació per part d'infants i joves de les places ofertes per les entitats de lleure, tot i que amb una distribució desigual

Malgrat que les activitats de les entitats de lleure només representen el 3,2 % del total d'activitats identificades, la participació és força elevada, i arriba al 16 % (veure la Taula 2). Aquesta diferència cal atribuir-la al fet que, normalment, cada activitat de lleure correspon a un esplai, i n'hi ha un que té un total de 160 nens, per la qual cosa és normal que el percentatge d'ocupació sigui superior al de la resta d'activitats.

D'altra banda, els esplais d'estiu, hivern i primavera que organitza el Punt de Dinamització Infantil solen estar sobresaturats. El darrer any s'hi han apuntat un total de 187 infants.

Pel que fa la distribució dels infants i joves que participen als tres esplais del barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, aquesta és desigual. Hi ha un esplai que té al voltant de 160 infants i joves (i llista d'espera), mentre que els altres tenen, aproximadament, entre 15 i 20 participants.

Des del projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit* es podria treballar per facilitar canals de difusió i comunicació per als esplais que tenen més problemes a l'hora d'ocupar les places disponibles.

Taula 6. Tipus d'activitats existents i places ocupades

Tipus d'activitat	% d'activitats ofertes	% de places ocupades
Esportiva	65,3	65,5
Artística i cultural	27,3	18,5
Acadèmica instructiva	4,2	3,2
Educació en el lleure	3,2	12,8
Total	100	100

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Distribució desigual de l'oferta en el temps

Segons indiquen el Gràfic 1 i la Taula 3, l'oferta d'activitats pel matí (de 8.00 a 9.00 hores) i el migdia (de 13.00 a 16.00 hores) és menor que per la tarda.

Els centres escolars apunten que el motiu principal rau en l'absència de demanda per part de les famílies, així com en la introducció de la sisena hora. Abans d'aquesta reforma horària, els nens disposaven de tres hores al migdia, una de les quals se solia utilitzar per fer alguna activitat extraescolar. Per aquest motiu, els dos últims cursos acadèmics han experimentat una disminució d'oferta d'activitats d'educació en el temps de lleure durant la franja horària del migdia.

La tercera part de les activitats s'ofereix fora de l'horari escolar: tarda i vespre. La franja horària en què s'ofereixen més activitats és de les 18.00 a les 20.00 hores (35 %), seguida de la compresa entre les 16.00 i les 18.00 hores (26 %), i de la que va de les 20.00 a les 22 hores (15 %).

Aquesta concentració d'activitats al llarg de tota la tarda és percebuda pels agents de forma molt diferent. Alguns directors i directores de centres educatius comentaven que quan els dos membres de la parella treballen durant tot el dia, molts pares i mares utilitzen les activitats extraescolars com a «pàrking de nens». En aquest sentit, no donen gaire importància al tipus d'activitat que realitzen, ni tampoc a la seva qualitat. El fet que les famílies necessitin conciliar la vida laboral i familiar ha generat que alguns centres, especialment els concertats, hagin ampliat el servei d'acollida fins a les 19.30 hores.

D'altra banda, i sempre segons els agents educatius i socials entrevistats, hi ha pares i mares que prefereixen reduir el nombre d'activitats i que els seus fills i filles facin únicament les que puguin contribuir a la seva educació integral, per la qual cosa eviten les que són excessivament acadèmiques. En aquest sentit, hi ha un CEIP del barri que té com a criteri pedagògic no oferir activitats per als nens de parvulari, alhora que modera el nombre d'activitats extraescolars per als nens de primària i en prioritza la qualitat.

A banda de les activitats, segons veurem al Gràfic 1, el dissabte és l'únic dia en què es fan més activitats durant la franja horària del matí-migdia, a causa, precisament, de les competicions esportives que es realitzen. Aquest resultat està relacionat amb la forta tradició esportiva del barri i les competicions de bàsquet, futbol, hoquei o bàdminton que se celebren el dissabte.

Taula 7. Percentatge d'activitats per franja horària

Franja horària	% activitats
08.00-13.00 h	18,7
13.00-16.00 h	4,6
16.00-18.00 h	25,9
18.00-20.00 h	35,2
20.00-22.00 h	15,6
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Taula 8. Percentatge d'activitats per dia de la setmana

Dia setmana	% activitats
Dilluns	11,8
Dimarts	13,4
Dimecres	15,5
Dijous	13,9
Divendres	11,0
Dissabte	33,6
Diumenge	0,8
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Manca d'oferta cultural per a joves

El treball de camp ha posat de manifest la dificultat d'oferir activitats atractives dirigides al col·lectiu de joves. Els diferents agents educatius i socials entrevistats comenten que se'ls fa difícil saber quin tipus d'activitats poden agradar als joves, sobretot en el cas de les de tipus cultural. En aquest sentit, cal tenir en compte que, segons les dades recollides, l'única tipologia d'activitat en què la majoria de les places per a joves queden cobertes és la esportiva (vegeu la taula de l'apartat següent). De fet, al barri hi ha molta oferta d'activitats esportives per a totes les edats. En canvi, l'oferta artística i cultural té una millor acollida en l'etapa de la infància, mentre que entre els joves no és gaire bona.

Els quatre centres educatius per a joves que hi ha al barri (els dos IES i les dues escoles concertades) només ofereixen 8 activitats culturals (taller de so, taller de còmic, ceràmica, teatre, *hip-hop*, etc.), en comparació amb prop de 45 activitats esportives.

D'altra banda, el Centre Cívic La Sedeta ofereix un gran ventall d'activitats dirigides a totes les edats a partir dels 16 anys, però difícilment s'hi apunten joves menors de 25. Únicament la Coordinadora de Grups de Rock ofereix alguns cursos d'instrument força valorats pels joves del barri.

Grau de coneixement de les activitats que es fan al barri

Segons s'ha anat comentant al llarg de l'informe, el barri té una xarxa d'agents educatius i socials formals i informals força sòlida, que funciona com a plataforma de comunicació i d'informació sobre les diferents activitats que es duen en terme al barri. Aquesta relació es concreta en la transferència d'usuaris d'activitats sobresaturades d'unes entitats a les altres. El «boca-orella» també és una forma molt eficaç de donar a conèixer activitats. Més d'una persona entrevistada comentava que molts nens i joves feien les activitats perquè un veí o un amic els n'havia parlat. Tanmateix, es podrien identificar alguns casos en què els agents educatius i socials treballen en el seu espai, però desconeixen altres activitats diferents a les seves que es fan al barri. Pel que fa a les xarxes formals d'informació, hi ha el Punt d'Informació Infantil de La Sedeta i, a la Vila de Gràcia, el Punt Informatiu Jove de Gràcia.

2.3. El grau d'ocupació de places a les activitats educatives ofertes fora de l'horari escolar

Quant al grau d'ocupació de les activitats, podem indicar alguns elements que condicionen, en certa mesura, l'oferta. Segons els agents entrevistats, aquests elements o factors, bàsicament socials, són fonamentals per entendre com es configura l'ocupació de places en aquests territoris.

Dèficit d'accessibilitat i desigualtats relacionades amb el nivell socioeconòmic

Un dels factors que més incideixen en l'accessibilitat de les activitats extraescolars fa referència al cost econòmic que suposen per a les famílies. En el cas del barri de referència, no hi ha activitats identificades com a gratuïtes;⁴ el 3 % representen un cost mensual de fins a 10 euros, mentre que el 63 % suposen un cost de 20 euros mensuals. Les famílies amb pocs recursos econòmics tenen més dificultats d'accés a l'oferta d'activitats, ja que una bona part d'elles superen els 20 euros mensuals.

Pel que fa a les activitats amb més accessibilitat econòmica, cal destacar la ludoteca del barri, alguns espais i diverses activitats organitzades per alguna AMPA.

El servei de ludoteca del PDI del Centre Cívic La Sedeta facilita un servei accessible i de qualitat (de 17.00 a 20.00 h) obert a tothom: aquest, però, resulta especialment útil per a les famílies amb pocs recursos econòmics i que no poden atendre els nens i nenes quan surten de l'escola.

Les dades recollides sobre el cost econòmic de les activitats presenten una gran diversitat (vegeu la Taula 5). D'una banda, les activitats que desenvolupen les AMPA dels CEIP són més accessibles, amb un preu mitjà de 20 euros mensuals, i les que desenvolupen les AMPA dels IES no superen els 30 euros mensuals. En canvi, les escoles concertades del barri tenen quotes més variades, que oscil·len entre els 20 i els 50 euros mensuals.

La resta d'agents (clubs esportius, Unió Excursionista, espais, etc.), disposen d'un gran ventall de quotes mensuals, algunes d'elles molt poc accessibles (més de 50 euros mensuals).

Tal com il·lustra la Taula 5, pràcticament totes les activitats (93 %) tenen un cost que oscil·la entre els 10 i els 40 euros mensuals. En primer lloc hi ha les activitats que suposen un cost d'entre 20 i 30 euros al mes (34 %), seguides de les que costen entre 10 i 20 euros mensuals (33 %), i de les que representen entre 30 i 40 euros al mes (26 %).

Alguns factors que possiblement influeixen en el cost final de les activitats són: els dies per setmana que es fa l'activitat, el fet de necessitar transport en el cas d'anar a la piscina i algunes sortides de cap de setmana.

⁴ No s'han comptabilitzat els concerts per a joves ni algunes activitats matinals infantils que s'ofereixen de forma puntual i gratuïta al Centre Cívic La Sedeta.

Taula 9. Cost econòmic de les activitats

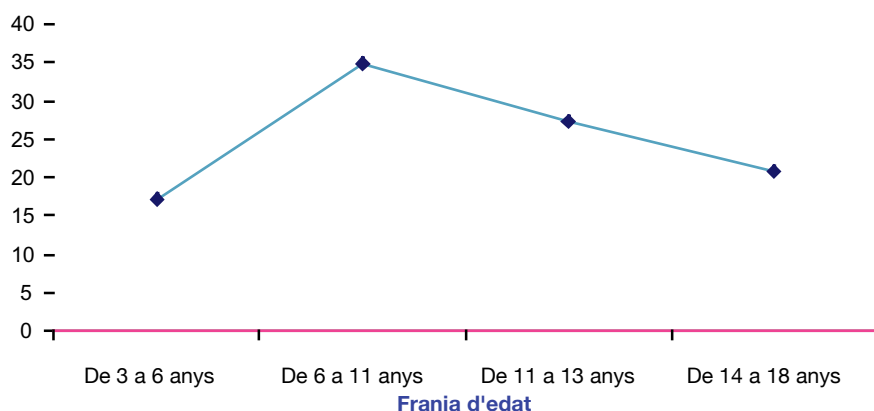
Cost mensual	Nombre d'activitats	Nombre de places ocupades	% d'activitats	% de places ocupades
Gratuït	0	0	0	0,0
0 a 10 euros/mes	7	116	3,2	3,7
10 a 20 euros/mes	73	914	33,5	29,3
20 a 30 euros /mes	74	950	33,9	30,5
30 a 40 euros/mes	56	656	25,7	21,1
40 a 50 euros/mes	3	293	1,4	9,4
Més de 50 euros	4	187	1,8	6,0
Total	218	3.116	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Desigualtats relacionades amb l'edat

Els nens i nenes de 6 a 11 anys són els que realitzen més activitats: la franja d'edat que ocupa més places de les activitats ofertes és la de 6 a 11 anys (35 %), seguida de la de d'11 a 13 anys (27 %), la de 14 a 18 anys (21 %), i la de 3 a 6 anys (17 %).

La major participació dels nens de 6 a 11 anys en les activitats està relacionada amb la major autonomia que tenen a partir d'aquesta edat i amb la forta vinculació amb el centre escolar corresponent. Cal tenir present que els CEIP i les escoles concertades (de primària) són les que ofereixen més activitats extraescolars, però a mesura que augmenta l'edat, disminueix l'ocupació. Els joves (14 a 18 anys) participen menys en les activitats, ja que, segons els agents educatius i socials entrevistats, tenen la percepció que són poc atractives, infantils, i que les activitats extraescolars organitzades des dels centres escolars representen una continuïtat amb relació a l'espai i el temps escolar. A la vegada, també cal tenir en compte que les AMPA dels IES són més febles que les dels CEIP i, per tant, hi ha més escassetat d'oferta d'activitats.

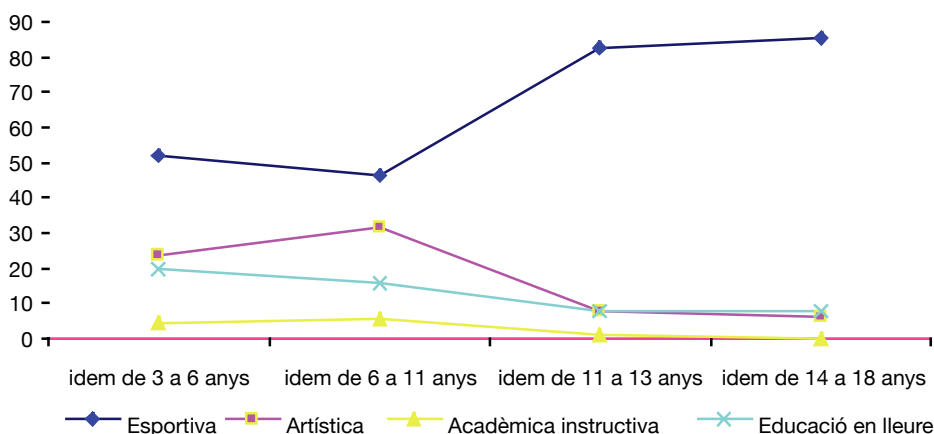
Gràfic 5. Places ocupades segons la franja d'edat

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Cal destacar també que, com més augmenta l'edat, més elevada és l'ocupació de les places ofertes en activitats esportives. Tal com indica el gràfic següent, la tendència a l'ocupació de les places d'activitats esportives augmenta a mesura que avança l'edat. Així, mentre que l'ocupació de places per part dels nens de 3 a 6 anys és del 52 %, per part dels joves de 14 a 18 anys augmenta fins al 86%.

També és important destacar que, com més disminueix l'edat, més baixa és l'ocupació de les places ofertes en activitats artístiques i culturals. Així, a mesura que augmenta l'edat, l'ocupació d'aquestes disminueix. En aquest sentit, si l'ocupació de places és del 20 % per part dels nens de 3 a 6 anys, per part dels joves de 14 a 18 anys disminueix fins al 8 %.

Gràfic 6. Edat dels participants segons el tipus d'activitat

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Desigualtats relacionades amb el gènere: masculinització de les activitats esportives i feminització de les activitats artístiques

La informació recollida mostra que el 63 % de les places del global de les activitats identificades són ocupades per nens i nois, i el 37 % per nenes i noies. Aquestes dades indiquen que hi ha un accés desigual de les nenes a les activitats, i una certa masculinització de les activitats d'educació en el temps de lleure.

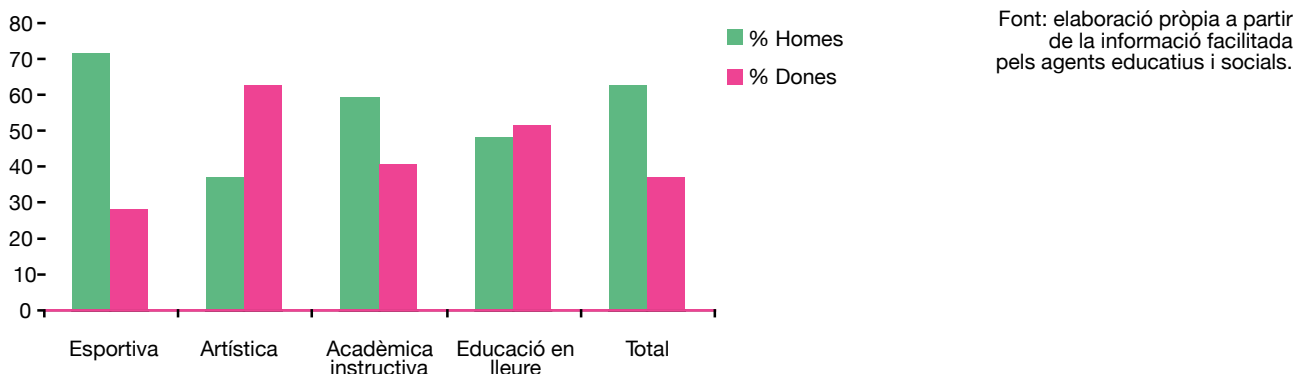
Com s'ha dit anteriorment, per a l'elaboració d'aquest estudi no s'ha recollit informació sobre els establiments privats d'ensenyament no reglat de caràcter acadèmic, com ara escoles de música, dansa, anglès, pintura, etc. Tal vegada, si s'haguessin comptabilitzat les activitats d'aquestes escoles, la masculinització de les activitats possiblement hauria estat més atenuada o pràcticament inexistent. Segons s'indica a continuació, a l'hora d'analitzar aquests resultats també caldria tenir en compte que l'important pràctica esportiva present al barri està protagonitzada principalment per nens i nois.

Segons les dades recollides, els nens i nois ocupen el 72 % de les places ofertes en activitats esportives, mentre que en el cas de les nenes i noies el percentatge se situa en el 28 %.

D'altra banda, pel que fa a les activitats artístiques, la tendència és a la inversa: les nenes i noies (63 %) ocupen amb major freqüència les places ofertes per a activitats artístiques (els nens i nois se situen en el 27 %).

Alguns agents entrevistats comentaven que a mesura que augmenta l'edat dels infants, augmenta la masculinització o feminització de les activitats. És a dir, a parvulari o durant els primers cursos de primària, a la majoria de les activitats s'hi apunten nens i nenes indistintament. En canvi, a mesura que els infants creixen, els nens tendeixen més a fer bàsquet o futbol i les nenes teatre o dansa.

Gràfic 7. Tipologia d'activitat per sexe

Accés desigual a les activitats dels infants d'origen estranger

Camp d'en Grassot i Gràcia Nova no ha experimentat l'arribada de població de nacionalitat estrangera amb la mateixa intensitat que altres barris de la ciutat. Segons dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2008), a Camp d'en Grassot i Gràcia Nova hi ha un 10% de població infantil (de 0 a 14 anys) d'origen estranger. Pel que fa a les nacionalitats, predominen bàsicament l'equatoriana i la colombiana.

Quant a la distribució de la població d'origen estranger als diferents centres educatius, bona part dels directors i directores entrevistats han apuntat que el percentatge d'immigració al seu centre és pràcticament nul. Només en un o dos casos han comentat que l'índex d'infants i joves d'origen estranger és relativament significatiu. De fet, segons l'exploració estadística, més de la meitat dels nens i joves d'origen immigrant que realitzen aquestes activitats es concentren únicament en dos centres escolars del barri. En aquest sentit, les dades apunten que la població infantil i juvenil d'origen immigrant no està distribuïda de forma equitativa entre els 8 centres educatius de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, sinó que es concentra en dos d'ells, concretament un CEIP i un IES.

D'altra banda, segons la recollida de dades de la fase de diagnosi del projecte, el 4 % del total de participants en les activitats identificades són d'origen estranger. Aquesta dada, tot i que cal analitzar-la amb cautela, representa menys de la meitat del percentatge de la població infantil d'origen estranger (9,2 %), la qual cosa il·lustra que hi ha un accés desigual dels nens i joves d'origen estranger a les activitats extraescolars del barri.

Pel que fa a les places ocupades per infants d'origen estranger segons la tipologia d'activitat (vegeu la Taula 11), destaca el fet que es tracta d'un col·lectiu que practica l'esport amb força freqüència. De fet, segons la informació recollida, el 69 % dels nens i joves d'origen estranger ocupen places d'activitats esportives.

Taula 10. Percentatge de joves d'origen immigrant que realitzen activitats segons el tipus d'activitats

Tipus d'oferta	% de places ocupades	Distribució origen estranger	% origen estranger respecte el total de places ocupades
Esportiva	65,5	69,0	4,4
Artística	18,5	17,8	4,0
Acadèmica instructiva	3,2	4,7	5,9
Educació en el lleure	12,8	8,5	2,8
Total	100,0	100,0	4,1

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Palesa continuïtat entre el contingut curricular i la tipologia de les activitats

De vegades, l'oferta educativa que promouen les AMPA i els centres escolars és continuïsta amb relació a l'activitat pròpiament escolar. Es promouen activitats com ara gimnàstica, piscina o anglès i informàtica, quan aquestes activitats ja formen part del currículum escolar del centre de referència. Això, i el fet que, sobretot en el cas dels més joves, l'oferta es concentri majoritàriament en centres escolars, pot desincentivar la seva ocupació.

2.4. Equipaments i recursos al barri

Les diferències relatives als recursos infraestructurals, materials, humans i econòmics, així com el grau d'implicació de les famílies en els espais de participació d'escoles i entitats, pot condicionar també la qualitat de l'oferta educativa. Tot seguit es descriuen els elements que més destaquen:

Centre Cívic La Sedeta com a espai de trobada i de cohesió veïnal

El centre cívic del barri funciona com a espai de trobada i de cohesió veïnal adreçat a la població del barri en general, i acull una associació de gent gran. Amb tot, malgrat que organitza activitats dirigides al públic juvenil, aquest, en general, no hi participa gaire.

El lloc de trobada més estable dels joves és la plaça que hi ha davant del centre cívic. Joves autòctons i d'origen estranger s'hi reuneixen per xerrar o fer algun partit de bàsquet. Un altre lloc de trobada sovintejat pel col·lectiu juvenil és el dels Jardins d'Antoni Puigverd. En aquests espais s'hi reuneixen joves del barri i antics veïns que s'han traslladat a una altra zona de Barcelona, però que continuen anant a aquests espais com a lloc de trobada amb els amics.

Dèficit d'espais al barri

Segons s'ha anat comentant al llarg de l'informe, els agents educatius i socials entrevistats han emfatitzat com a principal mancança de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova el dèficit d'espais. Aquest fet es manifesta en diferents àmbits: als joves els manca un equipament apropiat per a ells; els diferents espais van comentar que disposaven de poc espai a l'aire lliure per fer jocs i activitats; hi ha dèficit d'espais verds; manquen equipaments i espais lliures per practicar esport; etc.

Varietat i saturació dels equipaments esportius

La zona de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova disposa d'una àmplia varietat d'equipaments esportius. D'una banda, hi ha els equipaments públics, com el Poliesportiu Municipal Claror, el Poliesportiu Municipal Euròpolis Gràcia i el Camp de Futbol Municipal Nou Sardenya, a més d'un equipament privat -el poliesportiu Claret-, que ofereixen un gran ventall d'espais i activitats esportives, especialment bàsquet i natació.

Atesa l'elevada demanda d'espais, els CEIP de la zona han esdevingut equipaments esportius de primer ordre, en concret per a la pràctica de futbol i bàsquet, amb un grau d'ocupació del cent per cent per part, tant de clubs esportius de Gràcia, com de grups en el temps de lleure de veïns, pares i mares, etc. Aquest fenomen es reproduïx als centres concertats, com el Claret i el Sant Josep-Teresianes.

Malgrat l'àmplia oferta d'equipaments esportius, aquests sovint estan sobresaturats. Més d'un tècnic d'aquests espais ens ha comentat que si no creixen, és perquè tenen limitacions d'espai, ja que hi ha molta demanda esportiva.

A la vegada, el fet que el barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova sigui una zona molt reduïda en termes d'espai geogràfic i tingui molta densitat de població contribueix també a aquesta major saturació.

Disponibilitat de serveis adreçats a la infància

El barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova disposa d'un Punt de Dinamització Infantil (PDI) que ofereix els serveis de Punt d'Informació Infantil, la programació del calendari festiu per als infants, la organització de la Mostra de Joguines i el servei de ludoteca.

El PDI és un recurs educatiu adreçat als infants, que informa de les activitats d'educació en el temps de lleure realitzades al barri. La ludoteca és un espai que fomenta l'educació integradora en valors mitjançant el joc, i va destinada als infants del barri de dilluns a divendres a partir de les 17.00 hores de la tarda.

Tot i que els infants de Camp d'en Grassot disposen de diferents possibilitats d'equipaments i serveis, en alguns casos es produeix un cert dèficit d'utilització. Així, la ludoteca, per exemple, que és un servei de qualitat i molt accessible econòmicament, en aquests moments té un grau d'ocupació baix. Aquest servei es complementa amb el de recollida i acompanyament dels nens i nenes a les escoles del barri. En canvi, els casals d'estiu, primavera i hivern organitzats pel mateix PDI estan molt sol·licitats per les famílies del barri. Aquesta fluctuació en l'ocupació de les places podria estar causada pels canvis de referents del servei, ja que en començar aquest curs, el servei estava gairebé complet.

Les parròquies del barri: espais d'educació en el lleure

Els tres esplais que hi ha a Camp d'en Grassot i Gràcia Nova utilitzen centres parroquials com a espais per desenvolupar-hi la seva activitat d'educació en el lleure.

Utilització intensiva d'alguns centres escolars

La saturació d'espais que pateix el barri ha afavorit que les instal·lacions d'alguns centres escolars s'utilitzin de forma intensiva. En aquest sentit, pràcticament a tots els centres educatius del barri s'utilitzen els patis i els espais esportius per desenvolupar-hi activitats gestionades per l'AMPA i, en ocasions, per altres agents, com ara entitats, clubs esportius o grups externs.

Segons les entrevistes realitzades, els agents educatius i socials solen comentar que els espais dels centres escolars estan sobresaturats i que costaria molt millorar-ne l'ús. Únicament en algun cas puntual hi hagut una certa receptivitat a la possibilitat d'aprofitar encara més l'espai del centre educatiu fora de l'horari escolar.

Pel que fa a l'obertura d'altres espais del barri, durant les entrevistes els agents no han contemplat aquesta possibilitat. Únicament alguns d'ells han explicitat la necessitat d'obrir un nou equipament esportiu a Camp d'en Grassot i Gràcia Nova per fer front al dèficit d'espai que pateix el barri.

Quadre 3. Punts forts i punts febles identificats dels equipaments del territori

Tipus d'equipament	Punts forts	Punts febles
CEIP 4	<ul style="list-style-type: none"> Ús social de les instal·lacions: aprofitament intensiu de l'espai, bé per part del mateix centre o d'altres agents. Bones condicions de la infraestructura del centre. 	<ul style="list-style-type: none"> Manca d'espais. A dos centres, manca de patis. Un centre educatiu té un edifici una mica degradat i en males condicions. Un centre que aquest any ha estat en barracons i que el proper curs acadèmic es desplaçarà al nou edifici.
IES 2	<ul style="list-style-type: none"> Aprofitament intensiu de l'espai, be per part del mateix centre o d'agents externs. Bones condicions de la infraestructura d'un centre. 	<ul style="list-style-type: none"> Manca d'espai. Manca de pati, especialment en un centre. Deteriorament de la infraestructura de l'altre centre.
Escola concertada 2	<ul style="list-style-type: none"> Aprofitament intensiu de l'espai. 	<ul style="list-style-type: none"> Manca de patis i d'espai.
Punt de Dinamització Infantil	<ul style="list-style-type: none"> Bones condicions de l'espai. Gratuitat del servei. 	
Centre Cívic La Sedeta	<ul style="list-style-type: none"> Equipament sociocultural i espai de trobada del barri. Espais oberts al barri: bar, sala d'actes, altres aules-tallers i altres espais per fer-hi activitats cíviques, associatives, lúdiques i culturals. Bones condicions de la infraestructura. Cessió d'espais a entitats culturals, AMPA i centres educatius del barri. Preus econòmics accessibles i gratuïtat d'algunes activitats. 	<ul style="list-style-type: none"> Manca d'espais. Dèficit d'un espai propi i independent per als joves (casal de joves).
Entitats d'educació en el lleure 4	<ul style="list-style-type: none"> La parròquia els cedeix el seu espai per fer-hi les activitats de lleure. 	<ul style="list-style-type: none"> Limitació de recursos econòmics. Manca d'espai. Manca d'espais públics per fer activitats a l'aire lliure i esportives.
Equipaments esportius <ul style="list-style-type: none"> Poliesportiu Municipal Claror PM Euròpolis-Gràcia Camp de Futbol Municipal Nou Sardenya Unió Excursionista Catalunya-Gràcia 	<ul style="list-style-type: none"> Aprofitament intensiu de l'espai, bé per part del mateix club, de centres educatius o d'entitats esportives externes. Varietat d'espais per practicar-hi diferents esports (bàsquet, futbol sala, hoquei, judo, <i>korfball</i>, bàdminton, voleibol). Bones condicions de les infraestructures. 	<ul style="list-style-type: none"> Manca d'espai i equipaments esportius. Limitacions horàries de les infraestructures perquè hi coincideixen activitats similars.
Associacions o col·lectius culturals 11	<ul style="list-style-type: none"> Cinc entitats utilitzen l'espai del Centre Cívic La Sedeta. 	<ul style="list-style-type: none"> En alguns casos, manca d'espai propi.

Tipus d'equipament	Punts forts	Punts febles
Associacions de veïns i de comerciants 3	<ul style="list-style-type: none"> – Utilització d'espais d'altres entitats del barri. 	<ul style="list-style-type: none"> – Manca d'espai propi.
Locals d'assaig de La Sedeta	<ul style="list-style-type: none"> – Espai musical dirigit als joves. – Locals que disposen de quatre cabines de diferents dimensions (16, 16, 10 i 8 metres quadrats), equipades amb equip de veu, microfonia, i cos de bateria (bombo, 2 timbals, i <i>goliath</i>). – Possibilitat de llogar amplis de guitarra i baix, i plats i ferratges de la bateria a uns preus assequibles. – Disponibilitat d'un magatzem per deixar-hi material musical. 	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

2.4.1. Valoració d'altres recursos educatius

Poca continuïtat dels monitors dels esplais

Segons les entrevistes realitzades al territori, els membres dels esplais tenen algunes dificultats per trobar monitors que es responsabilitzin de col·laborar en l'entitat de lleure amb una certa continuïtat. En aquest sentit, cal tenir en compte que els monitors són voluntaris i que, sovint, aquesta característica no facilita l'estabilitat d'equips de monitors.

Cal tenir present que aquesta rotació de monitors pot repercutir en el funcionament de l'activitat desenvolupada a l'entitat de lleure. No hem d'oblidar que els esplais treballen l'educació en el lleure i que, per tant, caldria que els infants i joves tinguessin com a referents monitors amb una certa continuïtat i estabilitat.

Dificultat del relleu dels responsables de les AMPA

En general, totes les AMPA entrevistades han expressat la dificultat per trobar persones que s'impliquin en l'entitat i, sobretot, per assegurar-ne el relleu dels principals responsables (president, secretari, etc.). Sovint hi ha una o dues persones que assumeixen la responsabilitat màxima durant tres o quatre anys i després és difícil trobar pares i mares que assumeixin aquest paper. Algunes AMPA fa 10 anys que tenen la mateixa persona responsable. Una dinàmica d'aquestes característiques pot desembocar en conflictes de monopolització d'aquesta persona i en problemes d'immobilisme per part de la resta de pares i mares.

En aquest sentit, des del projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit* cal tenir present l'oportunitat de disposar d'AMPA actives i que comptin amb la implicació del màxim nombre possible de famílies del centre.

Recursos de gestió de les AMPA

Totes les AMPA entrevistades del barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova disposen d'un contracte amb una empresa que els gestiona les activitats d'educació en el temps de lleure del centre i de vegades el menjador i el servei d'acollida. Aquesta característica contribueix a oferir un servei de més qualitat, a tenir una millor organització i, en definitiva, a consolidar l'activitat de l'AMPA.

2.5. Idees clau de la diagnosi

En aquest apartat volem mencionar algunes consideracions que caldria tenir en compte a l'hora d'estructurar un projecte d'actuació que pretengui optimitzar l'educació fora de l'horari escolar en el territori analitzat.

Com són els agents educatius i socials del territori? Quines relacions estableixen entre ells?

- Camp d'en Grassot i Gràcia Nova es tracta d'un barri amb una intensa vida associativa i un important sentiment de pertinença i d'arrelament per part dels agents.
- Entre els centres públics es dona un elevat grau de coordinació (fins i tot entre CEIP i IES); aquesta coordinació, però, és gairebé inexistent entre els centres públics i concertats.
- Destaca el fet que un dels principals motius pels quals els diversos agents educatius i socials es relacionen i coordinen entre ells sigui la saturació dels equipaments per a la pràctica de l'esport.

Què determina l'oferta d'activitats? I l'ocupació?

- Les AMPA i les associacions esportives concentren més del 80 % de l'oferta i l'ocupació d'activitats educatives fora de l'horari escolar. Destaca també l'elevada ocupació de les activitats ofertes per les entitats de lleure (signifiquen el 16 % del total de places ocupades).
- La representació dels diferents grups d'edat a les activitats educatives en horari no escolar s'afebleix a mesura que ens situem en els extrems (els més petits o els joves més grans).
- Destaca la manca d'oferta d'activitats culturals per a joves de 12 a 16 anys.
- El dissabte té lloc un volum d'activitats força important: es concentren totes les competicions esportives i les activitats de les entitats de lleure.

En quina situació es troba l'ús dels equipaments del territori?

- Tots els agents educatius i socials destaquen la saturació dels equipaments esportius com un dels principals problemes del barri amb relació a les activitats educatives fora de l'horari escolar.
- El Centre Cívic La Sedeta ha esdevingut l'espai de referència per a la dinamització cultural i associativa del barri, però no és capaç d'arribar al col·lectiu juvenil, que no disposa d'un espai de referència.
- L'elevada demanda d'activitats esportives ha generat l'aprofitament molt intensiu dels equipaments escolars fora de l'horari escolar.

3. QUÈ DIUEN LES FAMÍLIES?

3.1. La participació en el *Debat familiar* ⁵

En total, 5 centres escolars del barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova han participat en l'experiència i han distribuït els qüestionaris entre els seus alumnes. Dels 5 centres participants, 4 són de titularitat pública i 1 és concertat.

Dels 1.969 alumnes matriculats als centres escolars participants, 862 han retornat el qüestionari contestat. Això representa una participació del 43,8 %, xifra molt significativa si es tenen en compte altres experiències similars.

D'altra banda, els alumnes participants són principalment d'educació primària i, en menor grau, d'infantil i secundària. Això fa que les activitats realitzades i demanades, així com els horaris, estiguin clarament condicionats pel seu perfil.

3.2. Característiques dels infants i adolescents i de les seves famílies, el temps de lleure i les activitats preferides

El conjunt d'infants i adolescents que han respost al qüestionari està format per més noies (55,2 %) que nois (44,8 %). La majoria té entre 6 i 11 anys (54,4 %), el 10,3 % entre 3 i 5 anys i el 35,4 % entre 12 i 18 anys. D'acord amb l'edat, quasi tres quartes parts dels infants i adolescents estan cursant infantil o primària i el 29,6 % són alumnes d'educació secundària.

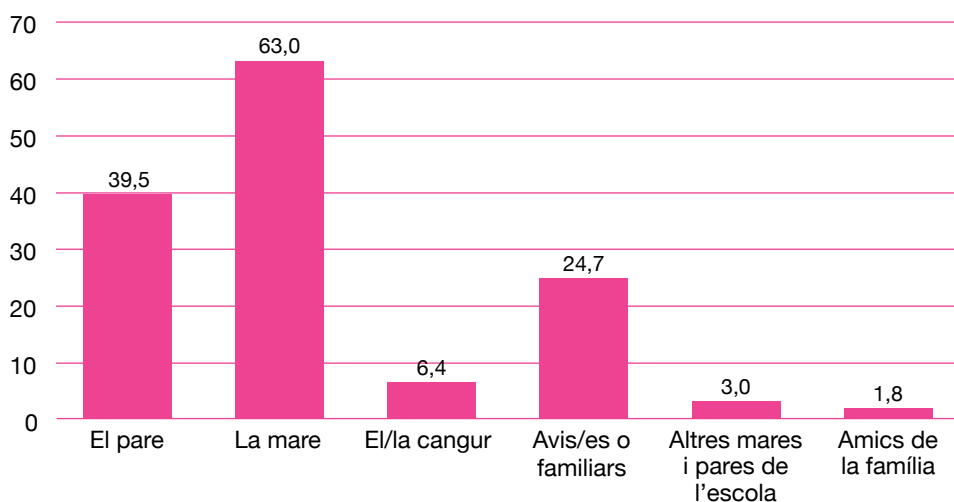
Pel que fa al tipus de llar on viuen, en termes generals s'observa que les famílies participants són poc nombroses, atès que el 52,1 % estan formades per un total de quatre membres i el 25 % per tres persones. Aquestes dades expliquen el fet que el 59,7 % dels infants i adolescents tinguin només un germà o germana, i que el 26 % sigui fill/a únic/ca.

L'organització familiar i l'acompanyament als centres educatius

El 72,3 % dels infants i adolescents necessiten que alguna persona els vagi a recollir a la sortida de l'escola i els acompanyi a casa. En termes generals, l'acompanyament s'organitza majoritàriament entre els membres de la mateixa família. Amb tot, aquesta tasca recau principalment en les mares, i és força menys habitual que la facin els pares o altres familiars.

⁵ Nota per al lector: tot seguit s'exposen els resultats de l'estudi elaborat a partir del *Debat familiar*. No obstant això, per tal de facilitar-ne la lectura i comprensió, només s'han inclòs les taules i gràfiques més indispensables; la resta es pot trobar a l'annex.

Gràfic 8. Acompanyament dels fills/es a casa (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

L'organització de l'acompanyament a casa dels fills i filles en sortir de l'escola és molt similar a les escoles públiques i a les concertades, tot i que la necessitat d'acompanyament és més elevada als centres públics. La mare és qui més ho fa en ambdós tipus de centre, seguida del pare. Tot i així, a les escoles concertades, la freqüència amb què la mare i el pare acompanyen els fills o filles és una mica inferior. En aquests casos, els avis i àvies (o altres familiars) augmenten lleugerament la seva presència.

L'edat és determinant en la necessitat d'acompanyament, sobretot per als infants de 3 a 11 anys, i encara que, una vegada més, la mare és qui més realitza aquesta tasca en totes les franges d'edat, destaca el paper dels avis o altres familiars, sobretot pel que fa als infants menors de 6 anys, però també vers als que tenen fins a 11 anys. En canvi, les famílies no recorren a amics de la família per a l'acompanyament dels infants menors de 6 anys, i només el 5,3 % recorren a altres mares i pares de l'escola.

El nombre total de persones a la llar també és un factor important: l'acompanyament és major a les llars més nombroses. En les situacions de més necessitat, el pare és qui augmenta la seva freqüència, en detriment d'altres familiars o de la figura d'un cangur.

En resum, es pot afirmar que la mare es manté com la figura de la llar que més adapta el seu horari personal i laboral al familiar, seguida del pare. Tanmateix, s'observa que en les situacions amb més dificultats de conciliació horària dels progenitors, adquireixen més rellevància el pare, els avis o altres familiars i, en menor freqüència, la figura d'un cangur o d'una persona remunerada. En qualsevol cas, les opcions d'altres pares o mares de l'escola i amics de la família sempre figuren en darrer terme.

L'assumpció per part de les mares de la recollida dels fills i filles de l'escola té a veure amb el tipus de jornada laboral. Efectivament, els pares dediquen més hores al treball remunerat que les mares. Mentre que el 13,4 % de les mares afirma que no treballa, només el 3,7 % dels pares afirma el mateix. Per contra, el 54,2 % dels pares té una jornada laboral superior a les 40 hores setmanals, jornada que en les mares només arriba al 21,3 %. En concordança amb aquesta informació, el 14,6 % de les mares té reducció horària pel fet de tenir fills/es, xifra que supera als pares en el 4,4 %.

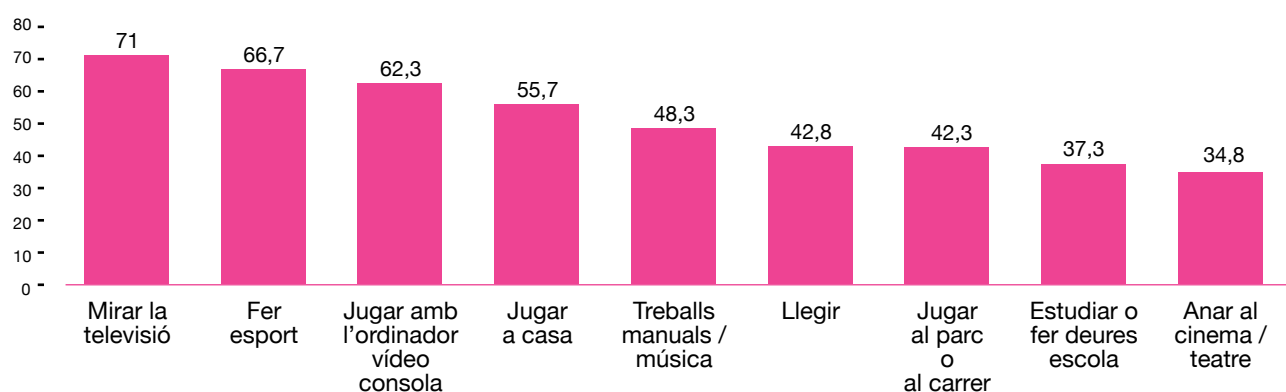
Taula 11. Hores setmanals de treball remunerat dels pares i mares

Hores	Pares	Mares
No treballa	3,7	13,4
Fins a 20 hores	2,1	7,5
Entre 20 i 30 hores	3,8	11,6
Entre 30 i 40 hores	36,2	46,2
Més de 40 hores	54,2	21,3
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Les activitats de lleure preferides

L'activitat de lleure preferida dels infants i adolescents és mirar la televisió (71 %), que es confirma com l'hàbit predominant d'aquests en el seu temps d'oci. Després vénen fer esport (66,7 %) i jugar amb l'ordinador o la videoconsola (62,3 %). Jugar a casa (55,7 %) és una mica menys freqüent, però es manté com una activitat important del lleure dels infants i els adolescents. Les activitats que menys prefereixen són: anar al cinema o al teatre (34,8 %), estudiar o fer deures (37,3 %) i jugar al carrer (42,3 %).

Gràfic 9. Activitats de lleure no organitzades preferides (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gènere

Les preferències són diferents per als nois i per a les noies. Les activitats preferides pels nois són: fer esport, jugar amb l'ordinador o la videoconsola, mirar la televisió i jugar. Les noies prefereixen mirar la televisió, fer esport, fer treballs manuals o música i jugar amb l'ordinador o la videoconsola.

Edat

Les activitats de lleure preferides varien en funció de l'edat: a mesura que els infants creixen, el joc, els treballs manuals i la música deixen de ser tant preferents per a ells. En canvi, adquireix més rellevància estudiar o fer deures, jugar amb l'ordinador o la videoconsola i fer esport. Pel que fa a la lectura, aquesta presenta una dinàmica diferent i esdevé més preferent dels 6 als 11 anys que a la resta d'edats.

El temps de dedicació a les activitats de lleure

El temps de dedicació a les diferents activitats de lleure és molt variat, tot i que a totes elles el més habitual és destinar-hi fins a 4 hores setmanals. Les activitats que ocupen més temps inclouen: jugar a casa, mirar la televisió i estudiar o fer deures. Per contra, les que n'ocupen menys són: anar al cinema o al teatre, realitzar treballs manuals o fer música i llegir.

Taula 12. Temps de dedicació a les activitats de lleure (hores/setmana)

Activitats	Fins a 4 hores	De 4 a 6 hores	Més de 6 hores
Jugar a casa	42,5	23,4	34,1
Jugar al parc o al carrer	56,0	26,9	17,2
Estudiar o fer deures	45,3	25,8	28,9
Fer esport	51,8	27,8	20,4
Treballs manuals/música	65,0	24,0	10,9
Anar al cinema/teatre	93,6	5,1	1,3
Llegir	64,7	22,5	12,9
Mirar la televisió	43,2	33,3	23,4
Jugar amb l'ordinador/videoconsola	58,4	25,8	15,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gènere

S'observa que els nois dediquen més hores a aquelles activitats que, en termes generals, són més preferides per ells que per les noies: jugar, fer esport i jugar amb l'ordinador i la videoconsola. Les noies que han assenyalat aquestes activitats com les seves preferides, hi dediquen menys hores que no pas els nois. Així, per exemple, només el 12,3 % de les noies que tenen com una de les seves activitats preferides fer esport hi dedica més de 6 hores setmanals. Per contra, en el cas dels nois, aquest percentatge és més del doble, i arriba al 27,7 %. Pel que fa a les activitats preferides per les noies, s'observa que mentre que elles dediquen més temps a estudiar, no hi ha una diferència important de dedicació a les activitats manuals o a fer música entre elles i els nois.

Edat

Destaca també una clara relació entre l'edat i la realització de les diferents activitats. Amb els anys es destinen més hores setmanals a fer deures, esport, mirar la televisió i jugar amb l'ordinador o la videoconsola. Per contra, hi ha una important disminució del temps destinat al joc.

3.3. La participació en activitats fora de l'horari escolar

El 84,2 % dels infants i adolescents participen en alguna activitat fora de l'horari escolar. La participació varia lleugerament en funció del tipus de centre, i és més elevada als centres públics (84,6 %) que als concertats (83,7 %). D'altra banda, s'observa una participació una mica més baixa per part de les noies (83,2 %) que per part dels nois (86,6 %).

Edat

La participació en activitats extraescolars depèn de diversos factors, com ara l'edat i el nombre de fills/es, l'horari laboral dels progenitors i el seu nivell d'estudis. Pel que fa a l'edat, la realització d'activitats extraescolars és inferior en els infants menors de 6 anys, però també s'observa una disminució de la participació a partir dels 11 anys (quan s'inicia l'educació secundària).

Família

Destaca també una participació menor, del 52,6 %, en les famílies més nombroses, de quatre o més fills. Els motius poden ser, tant econòmics (més dificultats per assumir el cost de les activitats extraescolars de tots els fills), com d'organització familiar.

Taula 13. Participació en activitats extraescolars segons tipus, el nombre de germans i l'edat

Participació	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Nombre de germans				Edat		
		Cap	1	2	3 o +	< 6 anys	6 - 11 anys	>11 anys
Sí	84,2	82,9	86,2	85,4	52,6	69,3	90,7	79,5
No	15,8	17,1	13,8	14,6	47,4	30,7	9,3	20,5
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Progenitors

Amb relació a les característiques dels pares i mares, queda palès que els fills/es de progenitors amb estudis universitaris participen en major grau en activitats extraescolars. D'altra banda, la participació és menor quan els progenitors no treballen i quan tenen reducció horària laboral pel fet de tenir fills/es.

Els tipus d'activitats i el lloc de realització

Els infants i joves participants en el procés del *Debat familiar* realitzen les activitats extraescolars a l'escola (58,4 %) i/o a fora d'aquesta (59,6 %); es tracta, doncs, d'una distribució força equitativa. L'activitat més realitzada és l'esportiva (34,8 % a l'escola i 37,8 % a fora d'aquesta), seguida de les disciplines artístiques (29,5 % i 16,7 %, respectivament), la informàtica (12,5 %) i els idiomes (13,7 %).

Taula 14. Tipus d'activitat i espai de realització (resposta múltiple)

Activitats	A l'escola		Fora de l'escola	
	Nois	Noies	Nois	Noies
En fa alguna	58,4		59,6	
Esportiva	34,8		37,8	
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	29,5		16,7	
Informàtica, idiomes	12,5		13,7	
Reforç escolar	4,9		6,0	
Educació en el lleure	2,4		10,4	
Cultural (castellers, banda de música, coral)	5,2		5,7	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Respecte la titularitat del centre, els alumnes de les escoles concertades realitzen més activitats extraescolars a la mateixa escola que els dels centres públics. Aquesta diferència es dona principalment en les activitats artístiques.

Gènere

Existeixen diferències importants en el tipus d'activitats realitzades pels nois i les noies. Les dades són el reflex d'uns hàbits que reproduïen uns estereotips de gènere tradicionals: les noies estan menys presents que els nois en l'oferta esportiva, mentre, per contra, predominen en les activitats de caràcter artístic i instructiu. En concordança amb això, el lloc on es fan les activitats també és diferent per als nois i les noies. En general, les noies realitzen més activitats fora de l'àmbit escolar, mentre que els nois en fan més a la mateixa escola. Això és especialment destacable amb relació a les activitats esportives, d'informàtica i idiomes. Les activitats artístiques en són l'excepció, i es fan sobretot a la mateixa escola.

Taula 15. Tipus d'activitat i espai de realització segons el sexe

Activitat	A l'escola		Fora de l'escola	
	Nois	Noies	Nois	Noies
Esportiva	46,2	26,0	44,6	32,3
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	21,0	36,8	14,2	18,9
Informàtica, idiomes	12,3	13,0	11,3	16,0
Reforç escolar	4,5	5,1	4,5	7,0
Educació en el lleure	2,9	2,1	9,7	10,9
Cultural (castellers, banda de música, coral)	4,7	5,7	5,2	6,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Edat

Amb l'edat varia el tipus d'activitats que es realitzen. El grup de 6 a 11 anys és el que fa més activitats de tot tipus, excepte les de caràcter més formatiu, com ara informàtica, idiomes o reforç escolar, més freqüents en el grup d'adolescents.

Malgrat que a tots els grups d'edat predomina l'esport, a mesura que els infants són més grans es diversifica el tipus d'activitat que realitzen. Per tant, amb l'edat augmenta la realització d'activitats fora de l'escola. Aquesta pauta es produeix sobretot en les activitats esportives, d'informàtica i idiomes i de reforç escolar.

El temps dedicat a les activitats fora de l'horari escolar

La meitat dels infants i adolescents que realitzen alguna activitat fora de l'horari escolar en fan únicament una. La mitjana se situa, però, en la realització d'1,75 activitats extraescolars per infant/jove.

De mitjana es fan activitats extraescolars una mica més de tres dies a la setmana. En general, el nombre de dies que s'hi dedica augmenta amb l'edat. Així, si entre els infants de menys de 6 anys la mitjana de dies dedicats és d'1,75, entre els de 6 a 11 anys és de 3,28 i entre els de més d'11 anys de 3,26.

Més de la meitat de les activitats en què participen els infants i joves es duen a terme principalment entre el dilluns i el dijous, mentre que el divendres és el dia de la setmana en què se'n fan menys (44,1 %). Durant el cap de setmana també hi ha un volum important d'activitats (35,8 %) a causa de l'elevat nombre de competicions que s'hi duen a terme.

Taula 16. Dies de la setmana de les activitats

Dies	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
Dilluns	57,9
Dimarts	58,6
Dimecres	59,5
Dijous	59,2
Divendres	44,1
Dissabte i diumenge	35,8

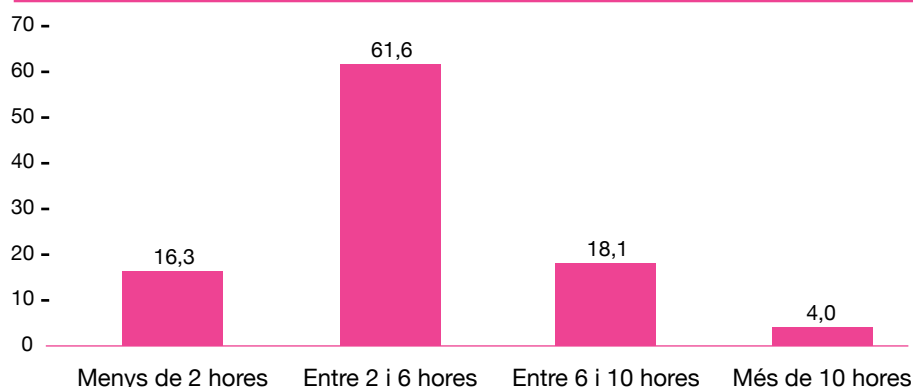
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

La concentració d'activitats de dilluns a dijous es dona tant a l'escola pública com a la concertada. El divendres és el dia en què els alumnes dels centres públics fan més activitats que els dels centres concertats; en canvi, pràcticament no hi ha cap diferència en el grau de realització d'activitats durant el cap de setmana.

En general, la realització d'activitats el divendres i el cap de setmana augmenta amb l'edat, ja que passa de representar el 15 % i el 16,7 %, respectivament, en els infants menors de 6 anys, al 48,8 % i al 51,2 % en els adolescents.

Pel que fa al temps de dedicació a les activitats, aquest és, majoritàriament, d'entre 2 i 6 hores setmanals. A més a més, cal tenir present que a mesura que els infants creixen, augmenta també el temps que destinen a les activitats extraescolars. Així doncs, la dedicació de menys de 2 hores passa del 48,3 % en els menors de 6 anys, al 10,8 % en els adolescents. En canvi, els infants menors de 6 anys no hi dediquen més de 6 hores setmanals, mentre que el 27,8 dels adolescents hi dedica entre 6 i 10 hores a la setmana, i el 6,8 % més de 10 hores setmanals.

Gràfic 10. Temps dedicat a les activitats extraescolars

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

En definitiva, es pot afirmar que, tot i que la participació en activitats extraescolars disminueix lleugerament a partir dels 11 anys, els adolescents que en continuen fent hi dediquen més temps a la setmana.

Les activitats i la participació de les famílies

La relació de les famílies amb l'escola i el seu grau d'implicació en la dinamització del centre esdevé un element fonamental per explicar la participació dels seus fills i filles en l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar.

La participació dels pares i mares del barri de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova en les AMPA és relativament baixa, atès que el 60,4 % de les famílies declara que hi participa poc o mai. S'observa, però, que la participació és més elevada als centres públics (48,9 %) que a les escoles concertades (27 %). Aquest fet es dona en un context general de molt baixa participació en activitats associatives, ja que el 89,8 % de les famílies pràcticament no participa mai en associacions culturals, veïnals ni solidàries.

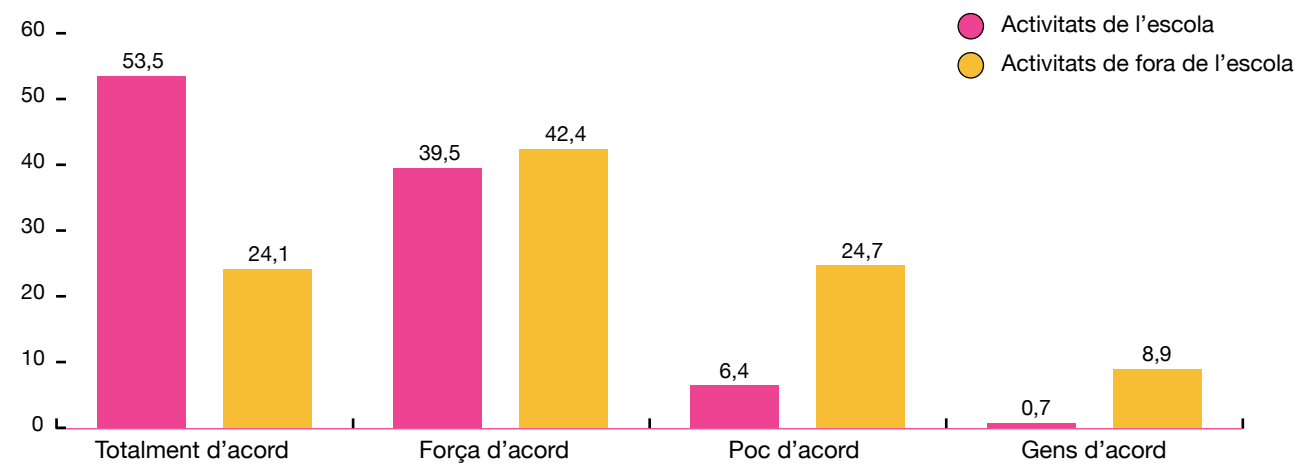
La participació dels progenitors també varia en funció del seu nivell d'estudis: els pares i les mares amb estudis universitaris participen en major grau en les activitats i reunions de l'AMPA.

La implicació dels pares i mares és superior quan es tracta de reunions convocades per l'escola: l'assistència és del 74 %, amb escasses diferències entre l'escola pública i la concertada. En segon lloc, cal destacar també que la implicació en reunions convocades per l'escola és superior per part dels pares i mares d'infants menors de 6 anys.

La informació sobre les activitats

Respecte el nivell d'informació de les famílies, el 93 % consideren que estan força ben informades sobre les activitats extraescolars que es fan a les escoles. El nivell d'informació sobre les activitats extraescolars de fora de l'àmbit escolar és menor, i només el 66,5 % afirmen estar-ne ben informades. En tot cas, el nivell d'informació és percebut de forma similar entre els pares i mares de l'escola pública i de la concertada.

Gràfic 11. S'està ben informat de les activitats extraescolars?

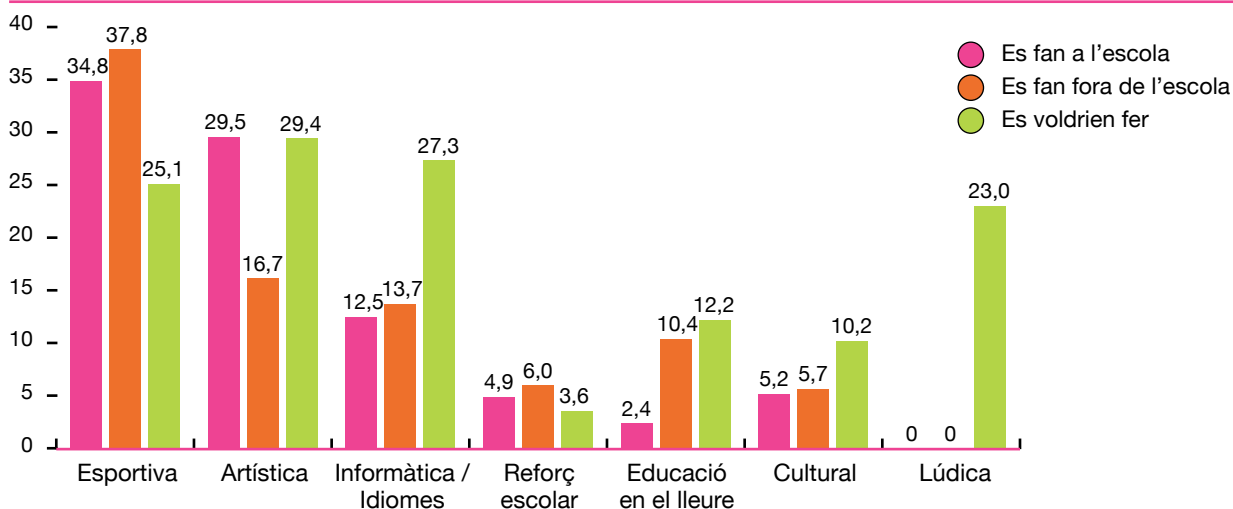
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

3.4. Necessitats i preferències de les famílies

Les activitats que es voldrien fer

El 74,8 % dels infants i adolescents farien alguna activitat extraescolar que actualment no fan, i aquest percentatge és una mica més elevat pel que fa als alumnes de les escoles concertades (77,2 %). En aquest sentit, les activitats més demandades són les artístiques, les d'informàtica i idiomes i les esportives. És important prendre en consideració que aquestes tres activitats són també aquelles en què més participen els infants i joves. també les que més es fan. Per contra, el reforç escolar és l'activitat menys sol·licitada.

Gràfic 12. Les activitats que es fan i les que es voldrien fer

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gènere

Un percentatge més elevat de noies (79,6 %) que de nois (69,3 %) faria alguna activitat extraescolar que no fa. Les activitats que més sol·liciten els nois són les d'informàtica i idiomes (27,6 %), les esportives (24,4 %) i les lúdiques (23,6 %). Les noies, en canvi, demanen en un 37,4 % més activitats artístiques, en un 27,4 % d'informàtica i idiomes i en un 25,5 % d'esportives. Així, tot i que per part dels nois es reproduïx una altra vegada el model que els vincula amb les activitats tecnològiques, esportives i lúdiques, en les noies s'observa un percentatge important que realitzaria activitats tecnològiques i esportives (trencant amb el seu estereotip).

Edat

S'aprecia una relació entre l'edat dels infants i adolescents i la demanda d'activitats: aquesta s'incrementa dels 6 als 11 anys, però disminueix a partir dels 11. Tot i això, s'observa que les activitats artístiques, culturals i d'educació en el lleure disminueixen amb l'edat.

Amb tot, el 67,5 % de les famílies afirmen tenir la intenció d'apuntar els fills i/o filles a alguna activitat extraescolar fora de l'escola. Aquesta voluntat és més elevada als centres públics (71,6 %) que als concertats (62 %).

Necessitats d'informació

El 80,3 % de les famílies voldrien més informació sobre alguna de les activitats. Les activitats sobre les quals es voldria millor i més informació són les esportives, d'informàtica i idiomes i les artístiques (que coincideixen també amb les activitats amb més participació). Després vénen l'educació en el lleure, les culturals, el reforç escolar i, en darrer lloc, les lúdiques.

En termes generals, s'observa una demanda d'informació més elevada als centres concertats que als públics, especialment sobre activitats esportives. Les famílies dels centres públics sol·liciten més informació, en especial, d'activitats artístiques.

Taula 17. Activitats extraescolars sobre les quals es voldria tenir més informació segons el tipus de centre

Activitats	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Alguna	80,3	78,5	82,8
Esportiva	40,1	37,9	43,4
Artística	37,5	43,0	29,6
Informàtica, idiomes	39,0	38,3	40,0
Reforç escolar	19,3	19,1	19,4
Educació en el lleure	22,4	24,1	20,0
Cultural	19,5	21,7	16,3
Lúdica	17,2	19,3	14,1
Altres	4,1	4,5	3,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

La demanda d'informació disminueix a mesura que els infants creixen. Aquesta dinàmica es reproduïx a tots els tipus d'activitat.

La valoració de les activitats

La decisió d'apuntar els fills i/o filles a activitats extraescolars respon a motius molt diversos, però la possibilitat de diversió és el més important (69,9 %). També es valora, però, que facin esport, així com que es formen en valors, aprenguin coneixements i es relacionin amb altres infants. És destacable la necessitat, segons l'opinió dels pares i mares, de donar el màxim valor educatiu possible a les activitats desenvolupades fora de l'horari escolar. Aquestes dades posen de manifest l'interès de les famílies per la dimensió educativa de les activitats que els seus fills/filles realitzen fora de l'horari escolar.

El caràcter de cura és considerat com un motiu principal de la decisió en el 23,7 % de les famílies. La conciliació, però, és més important per a les famílies dels centres públics (28,3 %) que per a les de les escoles concertades (17,4 %), així com també ho és la diversió i que s'eduquin en valors.

Taula 18. Motius per portar els fills/es a fer activitats extraescolars segons el tipus de centre

Motius	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Estiguin atesos	23,7	28,3	17,4
S'eduquin en valors	50,7	52,1	48,7
Aprenguin coneixements	56,4	54,9	58,4
Coneguin altres infants	39,8	38,8	41,3
Es diverteixin	69,9	75,0	62,9
Facin esport	59,9	59,1	61,0
Altres	2,2	2,3	1,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

S'estableix una relació entre l'edat dels infants i adolescents i els motius per apuntar-los a les activitats extraescolars. Com més petits són, més important és el motiu de conciliació horària i la diversió, mentre que com més grans són, més importància adquireix la seva formació en valors.

De fet, es constata una clara relació entre les hores de treball de la mare i la importància de la conciliació horària com a motiu per apuntar els fills/es a activitats extraescolars. Aquesta relació no s'estableix en la figura paterna, fet que confirma la feminització de la tasca de cura familiar, així com també de la conciliació horària.

Cost econòmic

Un altre aspecte a tenir present és el cost econòmic de les activitats fora de l'horari escolar. El 82,8 % de les famílies opina que una activitat extraescolar de dues hores setmanals hauria de tenir algun cost econòmic per a les famílies, mentre que el 17,3 % opina que hauria de ser gratuïta. El preu que es considera més adequat oscil·la entre els 10 i els 30 euros mensuals.

Taula 19. Opinió sobre el preu que s'hauria de pagar per una activitat extraescolar de dues hores setmanals

Preu	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Activitats gratuïtes	17,3	17,0	17,8
Fins a 10 euros/mes	11,9	12,9	10,5
De 10 a 20 euros/mes	30,1	34,0	24,7
De 20 a 30 euros/mes	28,4	24,9	33,2
De 30 a 40 euros/mes	9,3	10,0	8,2
A partir de 40 euros/mes	3,1	1,2	5,6
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Les preferències d'horaris de les activitats

Els dies preferents per a les activitats extraescolars són de dilluns a dijous, sense gaire diferència entre ells i amb una clara disminució a partir del divendres. L'horari preferent per a les activitats de dilluns a divendres és entre les 16.30 i les 18.00 hores, la qual cosa vol dir endarrerir l'hora de sortida de l'escola. Aquesta preferència indica, indirectament, les dificultats de moltes famílies per conciliar l'horari laboral amb el familiar. Tot i així, es demana també més oferta d'activitats durant el cap de setmana, principalment pel matí i sobretot el dissabte.

La demanda de més activitats de dilluns a dijous coincideix amb els dies en què es fan més activitat extraescolars. Això significa que l'oferta actual s'adequa a les preferències de les famílies, però se'n demana més volum. Tanmateix, si es comparen els horaris actuals amb les demandes de les famílies, s'observen algunes diferències. Al centres concertats es demanen més activitats el cap de setmana de les que s'ofereixen actualment. Pel que fa als centres públics, també hi ha una demanda important d'activitats el divendres i el cap de setmana.

Respecte l'edat, es constata una demanda de més activitats de les que actualment s'ofereixen de dilluns a dijous, sobretot per als infants menors de 6 anys. D'altra banda, tot i que la realització d'activitats que es fan el divendres i el cap de setmana augmenta amb l'edat, s'observa una disminució de la demanda el divendres, i un increment, per part dels adolescents, de la demanda d'activitats el dissabte. El cert però, és que, en general, la demanda disminueix lleugerament a partir dels 11 anys.

Taula 20. Dies de la setmana en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es segons l'edat (resposta múltiple)

Horaris	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Edat (anys)		
		Menys de 6	De 6 a 11	Més d'11
Dilluns	63,0	79,5	70,5	45,7
Dimarts	66,7	89,0	70,0	53,8
Dimecres	63,9	80,8	70,0	48,9
Dijous	66,6	82,2	72,6	51,1
Divendres	49,0	47,9	52,6	43,4
Dissabte	36,5	32,9	33,9	42,1
Diumenge	14,0	19,2	12,6	14,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Els horaris

Els més sol·licitats sí que varien en funció de l'edat: així, pel que fa als infants més petits, la franja més sol·licitada és la compresa entre les 16.30 i les 18.00 hores, mentre que pel que fa als més grans és la que va de les 18.00 a les 20 hores. Quant al cap de setmana, l'horari més sol·licitat és el matí, tant per part dels més petits com dels grans.

Quant a les activitats realitzades en família el cap de setmana, els horaris més sol·licitats són el dissabte i el diumenge pel matí. A mesura que els infants es fan grans, la demanda d'activitats familiars és menor, tant entre setmana com el cap de setmana.

Taula 21. Horaris en què es voldria disposar de més activitats familiars (resposta múltiple)

Horaris	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Edat (anys)		
		Menys de 6	De 6 a 11	Més d'11
Dissabte matí	46,6	52,1	46,6	44,6
Dissabte tarda	30,7	38,4	31,8	25,8
Diumenge matí	40,7	53,4	43,2	32,4
Diumenge tarda	16,8	26,0	16,1	15,5
Entre setmana, per la tarda	23,1	35,6	23,4	17,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Compartir l'espai

El *Debat familiar* també pregunta als enquestats quin és el seu grau d'acord amb el fet que les activitats extraescolars que s'ofereixen a l'escola siguin obertes als infants del barri.

Al Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, el 52,8 % de les famílies tindria una resposta positiva davant l'obertura de les escoles a tots els infants del barri.

L'acceptació de l'obertura dels centres escolars als infants de tot el barri és més elevada als centres públics, on arriba al 64,7 %, que als concertats (36,8 %).

**Taula 22. Les activitats de l'escola haurien de ser obertes als infants del barri?
Per tipus de centre**

	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Totalment d'acord	21,6	28,4	12,5
Força d'acord	31,2	36,3	24,3
Poc d'acord	25,0	21,1	30,4
Gens d'acord	22,2	14,2	32,9
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

3.5. Idees clau de la diagnosi

Què en penseu de les activitats educatives que hi ha al vostre barri?

- Les famílies de Camp d'en Grassot i Gràcia Nova valoren positivament les activitats educatives del seu barri. L'oferta d'activitats i d'horaris actual coincideix força amb les preferències de les famílies.
- La major part de les famílies considera que està ben informada sobre les activitats que es fan a fora de l'horari escolar. Tot i així, el grau de satisfacció és superior pel que fa a les activitats que es fan a les escoles. A més, el 80,3 % de les famílies han indicat que voldrien tenir més informació sobre algun tipus d'activitat.
- Quant als infants i joves, aquests valoren l'esport com la segona activitat de lleure més preferida, només per darrere de mirar la televisió.
- Els infants de 6 a 11 anys són els que participen més en activitats educatives fora de l'horari escolar. Els majors d'11 anys que continuen realitzant activitats, però, hi destinen més temps.

Quines necessitats teniu per conciliar els horaris familiars?

- Les demandes per a una millor conciliació horària a les famílies van en sintonia amb el manteniment d'un model social en què la dona, la mare, es manté com la principal figura de cura i és, per tant, el membre de la família que més adapta el seu horari a les necessitats familiars. Tot i que només el 23,7 % de les famílies afirma que un dels motius principals per apuntar els fills a activitats sigui la necessitat de conciliació d'horaris, les preferències en els horaris mostren indirectament les dificultats de les famílies en aquest sentit.
- Quan tant el pare com la mare tenen una jornada superior a les 30 hores setmanals, s'observa un increment de la demanda d'activitats extraescolars a partir de les 18.00 hores. Aquest horari també és el preferent quan els fills són més grans. La necessitat de conciliació d'horaris familiars es constata també pel fet que quan el pare o la mare tenen reducció de la jornada laboral, o no treballen, la participació en activitats extraescolars dels fills/es és inferior.

Us agradaria ampliar el ventall de possibilitats d'activitats extraescolars dels vostres fills i filles?

- El grau de satisfacció amb les activitats que ja s'ofereixen és elevat, perquè coincideixen amb les més sol·licitades. Tanmateix, el 74,8 % dels infants i adolescents farien alguna activitat que no fan.
- S'observa una demanda de més volum d'activitats extraescolars de dilluns a dijous, preferentment de les 16.30 a les 18.00 hores per als més petits i de les 18.00 a les 20.00 hores per als adolescents, i de més oferta d'activitats familiars el dissabte i el diumenge pel matí, sobretot per als més petits. La demanda de més activitats destaca en aquelles famílies amb més dificultats de conciliació d'horaris laborals i familiars; és a dir, quan els progenitors treballen més hores.
- La baixa participació dels més petits en activitats extraescolars, però la major necessitat de conciliació d'horaris i la major demanda d'informació mostren, segurament, la falta d'oferta específica per als infants més petits.

- Pel que fa a la possibilitat d'obrir els patis de les escoles a tots els infants i adolescents del barri, la meitat de les famílies la considera positiva. Tanmateix, cal dir que la proposta té molt més èxit a les escoles públiques que a les concertades.
- S'observa la necessitat de dinamitzar la lectura com a activitat, no només educativa, sinó també de lleure, atès que la major part dels infants i adolescents la continuen vinculant únicament a les obligacions escolars.

4. FONTS D'INFORMACIÓ

4.1. Agents educatius i socials entrevistats

Centres Educatius

CEIP Pau Casals
CEIP La Sedeta
CEIP Sagrada Família
CEIP Fructuós Gelabert
IES Secretari Coloma
IES La Sedeta
Escola Sant Josep-Teresianes
Escola Claret

AMPA

AMPA del CEIP Pau Casals
AMPA del CEIP La Sedeta
AMPA del CEIP Sagrada Família
AMPA del CEIP Fructuós Gelabert
AMPA de l'IES Secretari Coloma
AMPA de l'IES La Sedeta
AMPA de l'Escola Sant Josep-Teresianes
AMPA de l'Escola Claret
Coordinadora d'AMPA de Gràcia

Entitats culturals

Centre Cívic La Sedeta
Punt de Dinamització Infantil
APC (educadors de carrer)
Esplai Xic (MCEC)
Esplai Abat Cassià (MCEC)
Esplai Estel (MCEC)
Fundació Cultural Claror
Fundació Claret

Entitats esportives

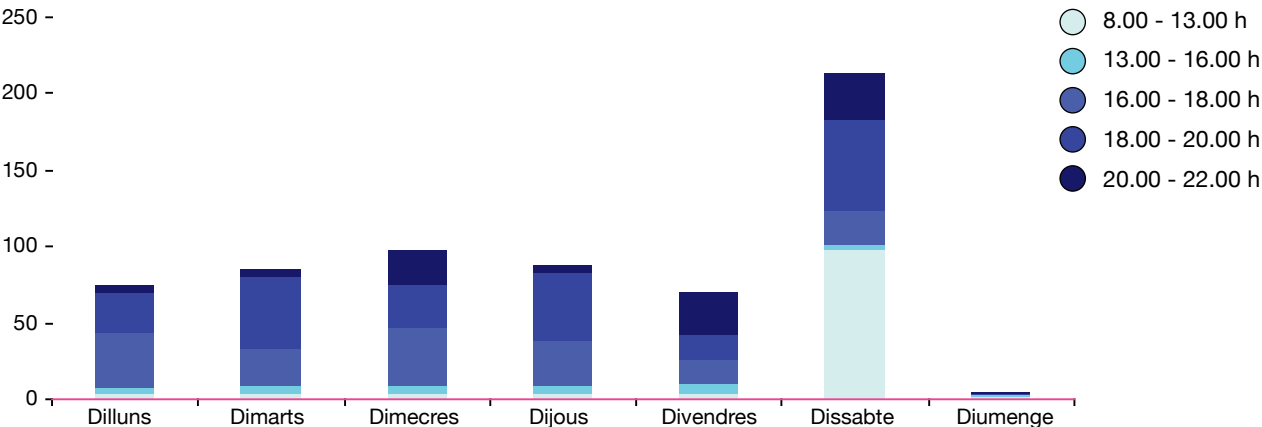
Club Esportiu Euròpolis
Fundació Esportiva Claror (Poli)
Club Esportiu Europa
Esportiu Claret
Unió Excursionista de Catalunya

4.2. Centres escolars participants en l'experiència del *Debat familiar*

CEIP La Sedeta
CEIP Sagrada Família
CEIP Fructuós Gelabert
IES Secretari Coloma
IES La Sedeta
Escola Sant Josep-Teresianes

5. ANNEX

Gràfica 13. Percentatge d'activitats existents segons l'horari i el dia de la setmana

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Taula 23. Sexe dels infants i adolescents

Sexe	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
Noi	44,8
Noia	55,2
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 24. Edats dels infants i adolescents

Edats (anys)	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
De 3 a 5	10,3
De 6 a 11	54,4
12 i més	35,4
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 25. Nivell educatiu dels infants i adolescents

Cursos	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
Infantil i primària	70,6
Secundària	29,6
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 26. Quantitat de persones que viuen a la llar

Persones	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
Dues	5,4
Tres	25,0
Quatre	52,1
Cinc	14,7
Sis	1,2
Més de sis	1,6
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 27. Nombre de germans/es

Nombre de germans/es	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
Cap	26,0
Un	59,7
Dos	12,1
Tres i més	2,2
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 28. Acompanyament dels fills/es a casa segons tipus de centre i edat

Acompanyant	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre		Edat dels fills/es (anys)		
		Públic	Concertat	< 6	6 - 11	> 11
Pare	39,5	44,3	32,9	57,9	51,0	15,4
Mare	63,0	67,7	56,5	92,1	82,8	20,6
Cangur o persona remunerada	6,4	7,8	4,5	11,8	9,1	0,4
Algun familiar (avis, etc.)	24,7	24,1	25,6	39,5	33,1	6,1
Altres pares o mares de l'escola	3,0	3,5	2,2	5,3	3,9	0,4
Amics de la família	1,8	2,6	0,6	-	2,7	0,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 29. Reducció horària dels pares i mares

Reducció	Pares	Mares
Sí	4,4	14,6
No	95,6	85,4
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 30. Activitats de lleure preferides

Activitats	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Sexe		Edat (anys)		
		Noi	Noia	< 6	6 - 11	> 11
Jugar a casa	55,7	61,5	51,0	89,5	66,7	29,3
Jugar al parc o al carrer	42,3	45,1	40,0	89,5	44,4	25,3
Estudiar o fer deures de l'escola	37,3	36,3	38,5	17,4	39,0	40,7
Fer esport	66,7	75,6	59,4	40,7	70,4	68,7
Treballs manuals/música	48,3	39,3	55,1	64,0	52,9	36,0
Anar al cinema/teatre	34,8	29,7	38,7	30,2	36,6	33,0
Llegir	42,8	38,7	46,7	23,3	48,4	40,3
Mirar la televisió	71,0	71,4	70,5	70,9	66,0	78,3
Jugar amb l'ordinador/videoconsola	62,3	72,4	54,0	16,3	64,1	72,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 31. Participació en activitats extraescolars segons el tipus de centre i per sexe

Participació	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre		Sexe	
		Públic	Concertat	Noi	Noia
Sí	84,2	84,6	83,7	86,6	83,2
No	15,8	15,4	16,3	13,4	16,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 32. Tipus d'activitat i espai de realització segons el tipus de centre

Activitat	A l'escola		Fora de l'escola	
	Públic	Concertat	Públic	Concertat
En fa alguna	56,8	60,6	63,9	53,5
Esportiva	36,1	33,0	41,6	32,4
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	30,8	27,6	21,9	9,3
Informàtica, idiomes	10,7	15,2	12,2	15,8
Reforç escolar	3,9	6,2	6,9	4,8
Educació en el lleure	3,0	1,7	11,6	8,7
Cultural (castellers, banda de música, coral)	5,1	5,4	7,7	2,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 33. Tipus d'activitat i espai de realització segons l'edat

Activitats	A l'escola (anys)			Fora de l'escola (anys)		
	< 6	6 - 11	> 11	< 6	6 - 11	> 11
En fa alguna	44,3	73,5	39,4	38,6	59,7	65,9
Esportiva	35,2	43,8	21,5	23,9	38,1	41,1
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	12,5	41,8	15,6	11,4	17,7	16,9
Informàtica, idiomes	2,3	18,8	6,0	4,5	9,7	22,8
Reforç escolar	1,1	5,0	5,6	1,1	4,1	10,6
Educació en el lleure	3,4	3,4	0,7	1,1	12,1	10,9
Cultural (castellers, banda de música, coral)	4,5	7,1	2,6	4,5	6,5	5,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 34. Nombre d'activitats

Nombre	Percentatge
Una	52,9
Dues	28,2
Tres	13,2
Quatre o més	5,7
Total	100,0
Mitjana	1,75

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 35. Nombre de dies dedicats a les activitats

Nombre de dies	Percentatge
Un	13,1
Dos	23,8
Tres	22,4
Quatre o més	40,8
Total	100,0
Mitjana	3,15

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 36. Dies de la setmana de les activitats segons el tipus de centre i les edats

Dia	Tipus de centre		Edats (anys)		
	Públic	Concertat	< 6	6 - 11	> 11
Dilluns	57,4	58,6	36,7	61,3	56,8
Dimarts	58,6	58,6	31,7	65,0	54,0
Dimecres	62,2	55,6	31,7	63,8	58,0
Dijous	58,6	60,2	43,3	62,7	57,2
Divendres	51,5	33,6	15,0	45,3	48,8
Dissabte i diumenge	36,4	34,9	16,7	29,6	51,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 37. S'està ben informat de les activitats extraescolars?

Activitats	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
A l'escola			
– Totalment d'acord	53,5	55,0	51,4
– Força d'acord	39,5	37,3	42,5
– Poc d'acord	6,4	6,8	5,7
– Gens d'acord	0,7	0,9	0,3
Fora de l'escola			
– Totalment d'acord	24,1	25,0	22,9
– Força d'acord	42,4	44,5	39,5
– Poc d'acord	24,7	22,6	27,4
– Gens d'acord	8,9	7,9	10,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 38. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el tipus de centre (resposta múltiple)

Activitats	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Alguna	74,8	73,2	77,2
Esportiva	25,1	22,7	28,5
Artística	29,4	29,6	29,0
Informàtica, idiomes	27,3	26,8	27,9
Reforç escolar	3,6	4,3	2,5
Educació en el lleure	12,2	14,4	9,0
Cultural	10,2	12,6	6,8
Lúdica	23,0	24,9	20,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 39. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el sexe i l'edat (resposta múltiple)

Activitats	Sexe		Edat (anys)		
	Noi	Noia	< 6	6 - 11	> 11
Alguna	69,3	79,6	76,1	79,5	66,6
Esportiva	24,4	25,5	29,5	22,8	26,8
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	19,4	37,4	44,3	28,7	25,8
Informàtica, idiomes	27,6	27,4	14,8	33,0	22,2
Reforç escolar	3,9	3,4	1,1	4,3	3,3
Educació en el lleure	11,8	12,6	14,8	14,2	7,9
Cultural (castellers, banda de música, coral)	9,2	10,9	13,6	11,9	6,3
Lúdica	23,6	21,9	22,7	31,9	8,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

Taula 40. Horaris en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es segons l'edat (resposta múltiple)

Horaris	Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	Edat (anys)		
		< 6	6 - 11	> 11
Dilluns				
– De 16.30 a 18.00 h	44,0	72,6	52,6	20,4
– De 18.00 a 20.00 h	22,1	8,2	21,3	28,5
Dimarts				
– De 16.30 a 18.00 h	47,6	79,5	52,9	28,1
– De 18.00 a 20.00 h	21,6	11,0	20,0	28,1
Dimecres				
– De 16.30 a 18.00 h	45,1	72,6	53,4	22,2
– De 18.00 a 20.00h	21,5	9,6	19,2	29,9
Dijous				
– De 16.30 a 18.00 h	47,0	75,3	53,9	25,8
– De 18 a 20.00 h	21,8	8,2	21,1	27,6
Divendres				
– De 16.30 a 18.00 h	34,2	43,8	38,7	23,5
– De 18.00 a 20.00 h	17,2	5,5	16,1	23,1
Dissabte				
– Matí	28,7	28,8	26,3	33,0
– Tarda	12,5	11,0	13,2	11,8
Diumenge				
– Matí	10,8	13,7	9,7	11,3
– Tarda	5,0	6,8	4,5	5,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel *Debat familiar*.

